

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра фінансів

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

_____ Олег ШЕРЕМЕТ

(підпис)

(ім'я та прізвище)

« ___ » _____ 2023 р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ Лада ШІРІНЯН

(підпис)

(ім'я та прізвище)

« ___ » _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

зі спеціальності _____ 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми _____ Фінанси, банківська справа та страхування

на тему: _____ Аналіз кредитоспроможності підприємства

Виконала: здобувач 5 курсу, групи ЗФІ-5-4

_____ Ткачук Світлана Василівна

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

_____

(підпис)

Керівник: _____ Толстенко Оксана Юріївна

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

_____

(підпис)

Рецензент _____ Ольга Михайленко

(ім'я та прізвище)

_____

(підпис)

Я, як здобувачка Національного університету харчових технологій, розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я, не надавала і не одержувала недозволеної допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувачка _____

(підпис)

Київ – 2023р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут (факультет) Навчально-науковий інститут економіки і управління

Кафедра фінансів

Освітній ступінь бакалавр

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр і назва)

Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування

(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри фінансів

/Лада ШІРІНЯН/

«   »   20   року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Ткачук Світлана Василівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Аналіз кредитоспроможності підприємства
керівник проекту (роботи) Толстенко О.Ю. к.е.н., доцент кафедри,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затвердені наказом закладу вищої освіти від «30» вересня 2022 р. № 587-КС

2. Строк подання здобувачем роботи 01 лютого 2023 р.

3. Вихідні дані до роботи підручники, навчальні посібники, монографії, періодичне видання, статті, звітність по банку

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Розділ 1. Теоретичні основи кредитоспроможності позичальників банку

Розділ 2. Загальна характеристика та оцінка фінансового стану АТ «Ідея Банк»

Розділ 3. Напрями удосконалення механізму оцінки кредитоспроможності позичальників банку

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

рис. 1.1. Поняття кредитоспроможності позичальника, передумови та умови їх виникнення, рис. 2.1. Загально-організаційна структура управління ТОВ «Ювас-Трейд», табл. 1. Аналіз динаміки активів ТОВ «Ювас-Трейд», тис. грн, табл. 2.

Аналіз динаміки пасивів ТОВ «Ювас-Трейд», тис. грн., табл. 3. Аналіз динаміки фінансових результатів ТОВ «Ювас-Трейд», тис. грн, табл. 4. Аналіз показників

(коефіцієнтів) фінансового стану ТОВ «Ювас-Трейд», табл. 5. Розрахунок фінансових показників, що використовуються для розрахунку інтегрального

показника фінансового стану ТОВ «Ювас-Трейд» у 2020-2021 рр., табл. 6.

Динаміка фінансових показників, що використовуються для розрахунку інтегрального показника фінансового стану ТОВ «Ювас-Трейд», табл. 7. Розрахунок фінансових показників, що використовуються для розрахунку інтегрального показника фінансового стану ТОВ «Ювас-Трейд» у 2019-2021 рр., рис. 3.1. Прогнозування фінансових ресурсів ТОВ «Ювас-Трейд»

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	Толстенко О. Ю.		
II	Толстенко О. Ю.		
III	Толстенко О. Ю.		

7. Дата видачі завдання 30 вересня 2022 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Вибір теми, написання заяви і узгодження плану кваліфікаційної роботи з керівником	до 30.09.2022	
2	Робота над 1-м розділом та перевірка керівником	до 09.11.2022	
3	Робота над 2-м розділом та перевірка керівником	до 30.11.2022	
4	Робота над 3-м розділом та перевірка керівником	до 21.12.2022	
5	Оформлення роботи і подання керівникові для проходження попереднього захисту	до 09.01.2023	
6	Попередній захист	16.01.2023	
7	Подання кваліфікаційної роботи з підтвердження керівника на перевірку академічного плагіату.	23.01.2023	
8	Доопрацювання кваліфікаційної роботи після попереднього захисту та перевірки на плагіат, узгодження змісту доповіді та презентації з керівником, отримання відзивів на роботу	30.01.2023	
9	Підпис остаточного варіанту роботи завідувачем кафедри	01.02.2023	

Здобувач

_____ (підпис)

Ткачук С.В.

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Толстенко О. Ю.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Ткачук С. В. «Аналіз кредитоспроможності підприємства»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 072 –Фінанси, банківська справа та страхування. Національний університет харчових технологій, Київ, 2023.

Кваліфікаційна робота присвячена оцінці кредитоспроможності підприємств в Україні та розробці шляхів його вдосконалення.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаних джерел і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність теми та сформульовано завдання дослідження, об'єкт та предмет дослідження.

У першому розділі досліджено сутність кредитоспроможності підприємств, її значення для діяльності підприємства, підходи до аналізу кредитоспроможності підприємств, порядок аналізу кредитоспроможності підприємств.

У другому розділі проведено аналіз фінансового стану та кредитоспроможності ТОВ «ЮВАС-ТРЕЙД».

У третьому розділі обґрунтовано перспективи покращення кредитоспроможності підприємства та застосування Зарубіжного досвіду аналізу кредитоспроможності підприємства.

Ключові слова: кредит, кредитування, кредитоспроможність підприємства, кредитна історія, дефолт.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КРЕДИТУВАННЯ ТА КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	7
1.1. Сутність кредитоспроможності підприємств та значення для діяльності підприємства.....	13
1.2. Характеристика підходів до аналізу кредитоспроможності підприємств.....	15
1.3. Порядок аналізу кредитоспроможності підприємств.....	19
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТА КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ТОВ «ЮВАС-ТРЕЙД».....	26
2.1. Загально-організаційна та економічна характеристика ТОВ «Ювас-Трейд».....	26
2.2. Аналіз фінансового стану ТОВ «Ювас-Трейд».....	31
2.3. Аналіз кредитоспроможності та ймовірності дефолту ТОВ «Ювас-Трейд».....	43
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ ПОКРАЩЕННЯ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	53
3.1. Напрями покращення фінансового стану та кредитоспроможності підприємства.....	53
3.2. Шляхи оптимізації кредитних ресурсів підприємства.....	58
3.3. Зарубіжний досвід аналізу та покращення кредитоспроможності підприємства.....	64
ВИСНОВКИ	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	72
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Подолання кризових явищ в економіці України та відновлення багатьох галузей економіки неможливе через недостатність у підприємств власних оборотних коштів для фінансування поточної діяльності та власного капіталу для фінансування інвестиційних проєктів. За таких умов дефіциту власного капіталу доцільно використати можливості кредиту та кредитних відносин з банками, інвестиційними фондами та іншими фінансовими установами щодо впливу на зростання підприємницької активності, що дасть змогу забезпечити відновлення промисловості, створення робочих місць, створення попиту на сировину від сировинних галузей економіки, як наслідок, сприятиме зростанню економіки України.

Водночас, кредитна політика комерційних банків щодо кредитування підприємств залежить від макроекономічної ситуації та державної політики у галузі підтримки вітчизняного виробництва та відсутності попиту на кредити від підприємств, їх недостатній рівень кредитоспроможності. Через це велике значення має дослідження кредитоспроможності підприємств і визначення напрямків її підвищення.

Вивченню питань суті й значення кредитоспроможності для розвитку підприємства присвячено значну кількість праць українських і зарубіжних науковців. Наукові здобутки у дослідженні цих питань належать таким вітчизняним вченим як Л. М. Горбач, В. Б. Ісмаїлов, Т. Г. Маркович, Н. В. Коцеруба, В. В. Нагайчук, Л. О. Примостка, М. В. Прянишникова, М. І. Савлук, О. О. Терещенко та ін.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є оцінка кредитоспроможності підприємств в Україні та розробка шляхів його вдосконалення.

Згідно мети кваліфікаційної роботи були визначені наступні **завдання**:

- визначити сутність кредитоспроможності підприємств та значення;
- систематизувати підходи до аналізу кредитоспроможності підприємств;

- дослідити порядок аналізу кредитоспроможності підприємств;
- розглянути загально-організаційну та економічну характеристику підприємства;
- провести аналіз фінансового стану підприємства;
- провести аналіз кредитоспроможності та ймовірності дефолту;
- розробити напрями поліпшення фінансового стану та кредитоспроможності підприємства;
- обґрунтувати шляхи оптимізації кредитних ресурсів підприємства;
- дослідити зарубіжний досвід аналізу та покращення кредитоспроможності підприємства.

Об'єктом дослідження є процес оцінки кредитоспроможності підприємств.

Предметом дослідження є економічні відносини, які виникають між комерційними банками та суб'єктами господарювання в процесі кредитування та оцінки кредитоспроможності.

Методи дослідження. Поставлені в кваліфікаційній роботі завдання розв'язувались за допомогою наступних методів, прийнятих в економічній науці: аналізу, синтезу та наукової абстракції (для визначення сутності кредитоспроможності); фінансового аналізу (для дослідження фінансового стану та кредитоспроможності); аналогії та логічного узагальнення (для дослідження зарубіжного досвіду аналізу та покращення кредитоспроможності); системний аналіз (для напрямів поліпшення фінансового стану та кредитоспроможності підприємства); формально-логічний (при побудові порядку аналізу кредитоспроможності підприємств); зіставлення, групування, графічний.

Інформаційною базою дослідження є закони України, постанови Правління Національного банку України, Накази Міністерства фінансів України, матеріали Національного банку України та комерційних банків щодо практики кредитування підприємств, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, ресурси мережі Інтернет.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КРЕДИТУВАННЯ ТА КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Сутність кредитоспроможності підприємств та значення для діяльності підприємства

В сучасних умовах кредит є одним з вирішальним факторів та невід'ємним елементом розвитку як підприємств, так і банківської системи, адже його використання дозволяє істотно розширити обсяги підприємницької діяльності, підвищити ділову активність підприємства, забезпечити формування робочих місць, забезпечити ефективніше використання власного капіталу, прискорити оновлення необоротних активів та оборотність оборотних активів. У економічній науці панівним є положення про важливість винаходу кредиту та його поширення. Підтвердження цьому є вислів старогрецьких мудреців «кредит такий же древній, як і саме людство» [1, с. 259]. У найбільш відомій із ранніх пам'яток економічних праць («Кодекс Хаммурапі») визначено регулювання кредитних відносин через впорядкування масштабів лихварства та відсотків за користування грошима. В. Б. Ісмаїлов виділив 3 етапи становлення та розвитку кредитування, кредитних відносин: «1 етап (IV ст. до н.е. – XVI ст. н.е.), коли кредит виступав винятково у формі лихварського капіталу; 2 етап (XVI–XVII ст.), коли кредит став важливою банківською операцією; 3 етап (XVII ст. – теперішній час), коли кредитні відносини стали об'єктом централізованого регулювання з боку держави» [2, с. 8].

Отже, кредитування є історичним явищем, що пройшло значний шлях еволюції та розвитку від примітивних форм натурального чи грошового лихварства до регламентованого законодавчо-нормативними актами явища без якого не можливе існування економіки держави. Існування кредиту як

економічного явища, постійна зміна форм та методів кредитування призвела до зміни форм і методів оцінки кредитоспроможності.

Поняття кредитоспроможності (*creditworthiness, creditability, credibility*) з'явилося в зарубіжній економічній літературі ще у XVIII ст. [3, с. 192]. Його використовували в наукових публікаціях і роботах А. Сміт (Smith, 1970), Дж. Кейнса (Keyns, 1993), Н. Бунге (Bunge, 1852) і В. Коссинський (Kossinsky, 1903). У вітчизняну науку й банківську та господарську практику термін «кредитоспроможність» увійшов порівняно з іноземними державами недавно.

В Україні на законодавчому рівні поняття «кредитоспроможність» наводилося у нормативно-правових актах Національного банку України, проте вони втратили чинність. У Положенні Національного банку України «Про кредитування» кредитоспроможність визначалася як «здатність позичальника в повному обсязі і у визначений кредитною угодою термін розрахуватися за своїми борговими зобов'язаннями» [4]. У Постанові НБУ «Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків» кредитоспроможність визначалася як «наявність у позичальника/контрагента банку передумов для отримання кредиту та його здатність повернути кредит і проценти за ним у повному обсязі та в обумовлені договором строки» [5]. У Постанові НБУ «Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями» кредитоспроможність визначалась як «наявність у боржника (контрагента банку) передумов для проведення кредитної операції і його спроможність повернути борг у повному обсязі та в обумовлені договором строки» [6].

Як вказують підходи до визначення у нормативно-правових актах суть кредитоспроможності розкривався із двох різних позицій: або здатність позичальника розраховуватися за борговими зобов'язаннями; або наявність у позичальника передумов для отримання кредиту та його здатність до повернення кредиту. Тому у працях вчених також присутні різні підходи до визначення кредитоспроможності.

М. В. Прянишникова зробила висновок, що в фінансовій (економічній) літературі існує два підходи до визначення сутності кредитоспроможності:

- 1) як здатності своєчасно й повно розраховуватися за зобов'язаннями;
- 2) як оцінка банком позичальника щодо можливості й доцільності надання йому кредиту, ймовірності його повернення та виплати процентів за ним у майбутньому [7, с.71-72].

Поняття кредитоспроможності позичальника, передумови та умови їх виникнення наведено на рис. 1.1.

Рис. 1.1. Поняття кредитоспроможності позичальника, передумови та умови їх виникнення

Джерело: переклад з [8, с. 2547].

А. Каплінська та М. Тваронавіцієне виокремлюють чотири позиції до розуміння сутності поняття «кредитоспроможність» (рис. 1.1), що є найповнішим узагальненням підходів:

1) як надійність, ділову репутацію, моральний імідж позичальника. Вже наприкінці ХІХ століття Н. Бунге у своїй праці «Теорія кредиту» згадує твердження французького банкіра Дж. Лое: «Висловлюючи довіру, ми звертаємо увагу на їх (клієнтів) чесність – це робить нас впевненими, що нас не обдурять; їх майстерність – це дає нам надію, що вони не помилилися у своїх розрахунках; їх заняття – це дозволяє нам очікувати певних відсотків» [8, с.2544]. Такий підхід до сутності кредитоспроможності приділяє увагу, по-перше, моральному іміджу позичальника;

2) як здатність позичальника до ефективного використання кредиту. Кредитоспроможність підприємства за даним підходом пов'язують здатністю ефективно та продуктивно використовувати позикові кошти на збільшення рентабельності власного капіталу. Аверкіна М.Ф. Октисюк Є.В. під кредитоспроможністю розуміли «такий фінансовий стан позичальника, який дає змогу створювати грошові кошти і за їх рахунок повертати позички в повному обсязі й у визначений строк» [9, с. 268].

З даної позиції кредитоспроможним позичальником є лише прибуткове підприємство або підприємство, яке з використанням кредитів зможе забезпечити свою прибутковість та ефективність у розмірах прибутку, що дозволить погашати кредити (боргові зобов'язання) та сплачувати відсотки за користування ними. Такий підхід заснований на парадигмі розвитку позичальника, тобто підприємство є кредитоспроможним, коли воно здійснює свою діяльність, отримує прибуток і постійно розвивається;

3) як платоспроможність, здатність позичальника до своєчасного та повного погашення кредиту. Даний підхід застосовувався у положеннях Національного банку України. Головка О. Г., Губарєв О. О., Пономарьова А. Ю. використовують визначення «кредитоспроможності підприємства – це змога підприємства не просто залучити позиковий капітал, але й у повному обсязі та у визначені терміни

розрахуватися за всіма своїми борговими зобов'язаннями» [10, с. 53]. Даний підхід застосовують Крутова А. С., Кащена Н. Б.: «спроможність позичальника за конкретних економічних і юридичних умов кредитного фінансування господарської діяльності виконувати визначені кредитною угодою боргові зобов'язання щодо повноти та своєчасності розрахунків за наданим кредитом грошовими коштами, які генеруються у процесі звичайної діяльності» [11, с. 214].

Джеджула В.В. визначає трактування кредитоспроможності з двох суперечливих позицій: спроможність підприємства розраховуватися за кредитами (боргами), але спроможність не поточна, а перспективна. «кредитоспроможністю підприємства можна вважати потенційну спроможність підприємства в повному обсязі та наперед визначений термін розраховуватися за усіма борговими зобов'язаннями перед кредитором (кредиторами) грошовими коштами, що генеруються позичальником у результаті господарської діяльності» [12, с. 291].

4) як правовий і фінансово-економічний стан позичальника [8, с.2544-2546].

Прихильники трактування кредитоспроможності зі сторони позичальника, характеризують її як «змогу», «спроможність», «здатність», «можливість», «умову», «передумову» позичальника розраховуватися за своїми борговими зобов'язаннями. «Етимологічно перелічені терміни є синонімами, та означають «наявність сприятливих умов, обставин, що уможливають здійснення або сприяють чомусь» [3, с. 198]. Прихильниками такого підходу до визначення сутності кредитоспроможності підприємства можна вважати і тих учених, які розглядають кредитоспроможність як певний «стан» (правовий, господарський, фінансовий), що дозволяє позичальнику отримувати та повертати кредити.

Прихильники визначення кредитоспроможності позичальника з позиції кредитора визначають її як «судження» чи «оцінку» щодо можливості позичальника розраховуватися за борговими зобов'язаннями. Продовжуючи даний підхід, знаходимо визначення кредитоспроможності як показника, тобто обмеження числовим вираженням даного поняття. Овчелупова О. М. вважає, що «кредитоспроможність – це комплексний показник, що відображає спроможність позичальника одержати кредит, повернути його своєчасно і в повному обсязі

відповідно до умов кредитної угоди, тобто погасити свої боргові зобов'язання перед комерційним банком» [13, с. 108]. При цьому, на відміну, від всіх інших підходів до визначення сутності кредитоспроможності Овчелупова О. М. обмежується числовим значенням показника, отриманим за результатами його оцінки (аналізу).

На погляд Погріщук Г. Б., Волощук Р. Є., кредитоспроможність необхідно розглядати комплексно, враховуючи позиції та інтереси обох учасників процесу кредитування - позичальника та кредитора. Тому суть кредитоспроможність визначено «характеристику сукупності умов, що дозволяють кредитору надати кредит, а позичальнику виконати боргові зобов'язання відповідно до умов кредитного договору. Отже, кредитоспроможність є комплексною характеристикою, яка використовується для опису взаємодії позичальника та кредитора в межах кредитного договору. Вона відображає дуальну сутність кредиту в ринковій економіці, що базується на стійкому балансі інтересів протилежних суб'єктів кредитного договору - позичальника і кредитора» [3, с. 198-199].

Основними зацікавленими сторонами оцінки кредитоспроможності є кредитори та позичальники.

Кредитор (комерційний банк, інвестиційний фонд, кредитна компанія, інша державна або кредитна установа) проводить аналіз кредитоспроможності з метою визначення реальної можливості надання кредиту позичальнику та визначає ймовірність вчасного повернення такого кредиту. Від якісної оцінки кредитоспроможності позичальників залежить ефективність використання банківських ресурсів, здатність повертати депозити вкладникам та іншим кредиторам. Чим кращим є рівень кредитоспроможності позичальника, там вища ймовірність отримання кредиту від кредитора. І навпаки, якщо рівень кредитоспроможності позичальника низький, то кредитор не візьме такий ризик та відмовиться надавати кредит.

Позичальник (переважно юридична особа), в особі її керівників, власників, попередніх кредиторів проводить аналіз кредитоспроможності з метою

визначення реальної можливості отримання кредитів та визначають ймовірність одержави кредит від комерційного банку, інвестиційного фонду, кредитної компанії, іншої державної або кредитної установи. Позичальник зацікавлений у високому рівні кредитоспроможності, тому вища ймовірність отримання кредиту у разі дефіциту власних коштів для фінансування поточних потреб (придбання запасів, матеріалів, напівфабрикатів, виплата заробітної плати, податків, відсотків за кредити) чи фінансування інвестиційних потреб (придбання основних засобів, капітальне будівництво, довгострокові фінансові інвестиції тощо). І навпаки, якщо рівень кредитоспроможності позичальника низький, то позичальник не отримає кредит та змушене буде припинити свою діяльність, втратить свій бізнес.

Таким чином, кредитоспроможність підприємства є обов'язковою частиною процесу кредитування через можливість кредитування лише кредитоспроможних позичальників. На основі аналізу поглядів різних вчених визначено, що кредитоспроможність це сукупність умов, що дозволяють кредитору (комерційний банк, інвестиційний фонд, кредитна компанія, інша державна або кредитна установа) надати кредит у необхідному обсязі та на необхідний час, а позичальнику виконати боргові зобов'язання відповідно до умов кредитного договору у необхідному обсязі та відповідний час.

1.2. Характеристика підходів до аналізу кредитоспроможності підприємств

Підходи до аналізу кредитоспроможності підприємств можна класифікувати за розробником (державою походження) на три групи:

1) підходи, що базуються на іноземному досвіді та застосовуються іноземними банками, іноземними інвесторами, при аналізі кредитоспроможності з метою одержання кредиту від іноземного кредитора тощо. Світові системи аналізу кредитоспроможності позичальника та їх особливістю є те, «що вони передбачають використання як кількісних, так і якісних характеристик

позичальника (репутація, якість управління, досвід позичальника в бізнесі, економічна кон'юнктура для бізнесу позичальника та її перспективи)» [12, с. 293],

2) підходи, що базуються на наукових працях вчених, але не завжди використовуються на практиці під час кредитування та аналізу кредитоспроможності. Протягом останніх років розроблено декілька методик аналізу кредитоспроможності:

– аналіз кредитоспроможності на основі коефіцієнта заборгованості, коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт фінансування, рентабельність власного капіталу, активів, продажів, кредитного плеча, коефіцієнта фінансової незалежності, внутрішньої платіжної дисципліни, тривалості ділових відносин [14, с. 40],

– аналіз кредитоспроможності на основі за допомогою дискримінантного аналізу (Е. Альтмана, У. Бівера, Р. Ліса, М. Спрінгейта, О.О. Терещенка) [15, с. 26];

– аналіз кредитоспроможності із застосуванням теорії нечітких множин на основі шести груп показників [16];

– аналіз кредитоспроможності за допомогою методів інтелектуального аналізу даних [17];

– аналіз кредитоспроможності за показниками платоспроможності та фінансової стійкості або методами інтелектуального аналізу даних [18, 19];

– аналіз кредитоспроможності за показниками «1) обсяг позички; 2) сума застави, якою володіє позичальник; 3) кількість років, проведених на теперішній роботі; 4) кількість несхвальних звітів; 5) кількість прострочених кредитних ліній; 6) тривалість найдовшої кредитної лінії в місяцях; 7) кількість нещодавніх кредитних ліній» [9, с. 269];

– аналізу кредитоспроможності на основі методу нечіткої логіки на основі аналізу репутації позичальника, прибутковості, платоспроможності, чистого грошового потоку, забезпечення кредиту [20, с. 58].

Недоліком таких методик є обмеженість застосування, оскільки такі методики не застосовуються на практиці через законодавче регулювання порядку аналізу кредитоспроможності підприємств з боку державних органів.

3) підходи, що базуються на нормативно-правових актах державних органів влади та застосовуються комерційними банками, інвесторами, державними органами і є обов'язковими до застосування тощо. Чинними в Україні є Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку проведення оцінки фінансового стану потенційного бенефіціара інвестиційного проекту, реалізація якого передбачається на умовах фінансової самоокупності, а також визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій, обслуговування якої здійснюватиметься за рахунок коштів бенефіціара» від 14.07.2016 р. № 616 зі змінами та доповненнями (далі – Наказ Мінфіну України від 14.07.2016 р. № 616 [21]) та Постанова Національного банку України «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» від 30.06.2016 р. № 351 зі змінами та доповненнями (далі – Постанова НБУ від 30.06.2016 р. №351 [22]).

Наказ Мінфіну України від 14.07.2016 р. № 616 регламентує порядок оцінки кредитоспроможності підприємства, яке має намір отримати кредит від міжнародних фінансових організацій, а також Кредитною установою для відбудови, яка діє на підставі повноважень від Уряду Федеративної Республіки Німеччина [21]. Кредитоспроможність за Наказом Мінфіну України від 14.07.2016 р. № 616 оцінюється за допомогою інтегрального показника фінансового стану окремо для малих підприємств і окремо для середніх і великих підприємств. Під час оцінки кредитоспроможності підприємства враховується галузева належність підприємства за основним видом діяльності, для цього складено дев'ять дискримінаційних моделей. Для підприємств харчової промисловості використовують модель 2, для інших складових переробної промисловості – модель 3, для торгівлі – модель 6. Кредитоспроможність визначають за десятима

відносними показниками, якісні дані про підприємство не враховуються під час аналізу кредитоспроможності.

Шкала класифікації кредитоспроможності підприємств розроблена на основі значень інтегрального показника фінансового стану та з урахуванням ймовірності невиконання позичальником взятих зобов'язань. Залежно від значення інтегрального показника фінансового стану присвоюють такі класи:

клас 1 – високий рівень спроможності виконувати зобов'язання та найменша ймовірність дефолту;

клас 2 – достатній рівень спроможності виконувати свої зобов'язання та незначна ймовірність дефолту;

клас 3 – нижче середнього рівня спроможності виконувати зобов'язання;

клас 4 – фінансовий стан бенефіціара є нестабільний і свідчить про наявність ознак неплатоспроможності;

клас 5 – високий рівень ймовірності дефолту [21].

Недоліком даної оцінки кредитоспроможності підприємства за Наказом Мінфіну України від 14.07.2016 р. № 616 [21] є його сталість, тобто не оновлення його відповідно до зміни економічного стану в державі та відповідній галузі. Підходи щодо визначення моделі розрахунку інтегрального показника боржника за Постановою НБУ від 30.06.2016 р. №351 зазнавали оновлення відповідно змін, внесеними згідно з Постановою НБУ від 16.01.2017 р. № 5; від 23.01.2018 р. № 3; від 03.05.2018 р. № 49, від 16.05.2019 р. № 70, від 07.11.2019 р. № 132, від 30.11.2020 р. № 150 [22].

Постанова НБУ від 30.06.2016 р. №351 регламентує порядок оцінки кредитоспроможності підприємства, яке має намір отримати кредит в комерційних банках, що зареєстровані та працюють в Україні. Кредитоспроможність за Постановою НБУ від 30.06.2016 р. №351 оцінюється за допомогою інтегрального показника боржника окремо для малих підприємств і окремо для середніх і великих підприємств [22]. Під час оцінки кредитоспроможності підприємства враховується галузева належність підприємства за основним видом діяльності, для цього складено п'ять

дискримінаційних моделей, тобто майже у два рази менше від кількості моделей у Наказі Мінфіну України від 14.07.2016 р. № 616. Для підприємств харчової промисловості використовують модель 2, для торгівлі – модель 3. Кредитоспроможність визначають за 17 відносними показниками (тобто майже у два рази менше від кількості моделей у Наказі Мінфіну України від 14.07.2016 р. № 616), якісні дані про підприємство не враховуються під час аналізу кредитоспроможності.

Залежно від значення інтегрального показника боржника присвоюють 9 класів. Доповненням до значення інтегрального показника боржника є визначення ймовірності дефолту.

Основні позитивні сторони оцінки кредитоспроможності за методикою НБУ, на думку Ковальчук Н.О.: «встановлений перелік економічних показників для кожного виду економічної діяльності; враховується галузева специфіка суб'єктів господарювання. Основним і досить значним недоліком є відсутність характеристики кожного з 9 класів позичальників – юридичних осіб, проблематичність визначення категорії якості кредиту в умовах відсутності інформації про терміни прострочення погашення зобов'язань за минулими позиками підприємства-позичальника» [23, с. 93].

Перевагою Постанови НБУ від 30.06.2016 р. №351 [22], її вивчення та застосування на підприємствах є її обов'язковість до застосування всіма комерційними банками. Комерційним банкам України відповідно до вимог чинного законодавства є право «створювати власні рейтингові системи, які обов'язково повинні відповідати методиці аналізу кредитоспроможності позичальника, яка розроблена НБУ» [24].

Порівняльна характеристика аналізу кредитоспроможності за Наказом Мінфіну України від 14.07.2016 р. № 616 [21] та Постановою НБУ від 30.06.2016 р. №351 проведена за різними ознаками та відмінність є за фактами оновлення (перевага Постанови НБУ від 30.06.2016 р. №351), користувачами, кількістю класів (перевага Постанови НБУ від 30.06.2016 р. №351), кількістю моделей за видами діяльності (перевага Наказ Мінфіну України від 14.07.2016 р. № 616),

кількості фінансових коефіцієнтів для оцінки кредитоспроможності (перевага Постанови НБУ від 30.06.2016 р. №351), можливістю визначити ймовірність дефолту (перевага Постанови НБУ від 30.06.2016 р. №351).

Таблиця 1.1

Порівняльна характеристика аналізу кредитоспроможності, що базуються на нормативно-правових актах державних органів влади

Ознака	Наказ Мінфіну України від 14.07.2016 р. № 616 [21]	Постанова НБУ від 30.06.2016 р. №351 [22]
Рік прийняття	2016	2016
Оновлення	Жодного разу	три рази у 2017 р., вісім разів у 2018 р., три рази у 2019 р., три рази у 2020 р., сім разів у 2021 р., п'ять разів у 2022 р.
Основні користувачі (крім підприємств)	Міністерство фінансів України, міжнародні фінансові організації	Комерційні банки
Розрахунковий показник	Інтегральний показник фінансового стану, коефіцієнт покриття боргу	Інтегральний показник боржника
Кількість класів	5	9
Кількість моделей оцінки залежно від галузей економічної діяльності	9	5
Наявність моделей для малих підприємств	Так	Так
Кількість фінансових коефіцієнтів для оцінки кредитоспроможності малих підприємств	10	17
моделей для середніх і великих підприємств	Так	Так
Кількість фінансових коефіцієнтів для оцінки кредитоспроможності середніх і великих підприємств	10	17
Наявність мінімального та максимального значення діапазону фінансових коефіцієнтів	Ні	Так
Можливість визначити ймовірність дефолту	Ні	Так

Отже, при аналізі кредитоспроможності позичальників можуть застосовувати різні підходи, які переважно враховують фінансові коефіцієнти та при цьому під час необхідно враховувати «зовнішню економічну ситуацію, юридичні умови функціонування позичальників, необхідно контролювати процес

погашення заборгованості з точки зору його повноти та своєчасності, варто покладатися на тих клієнтів, які ведуть успішну діяльність, яка дозволяє отримувати власні кошти для розрахунку за зобов'язаннями» [24]. Найпоширенішим у застосуванні є підхід аналізу кредитоспроможності на основі Постанови НБУ від 30.06.2016 р. №351 [22].

1.3. Порядок аналізу кредитоспроможності підприємств

У банківській практиці, як зазначають вітчизняні вчені Л. М. Горбач та О. Б. Каун, виділяються 5 етапів кредитування, які суттєво не змінюються з розвитком банківництва та змінюються лише окремі організаційні аспекти (рис. 1.3).

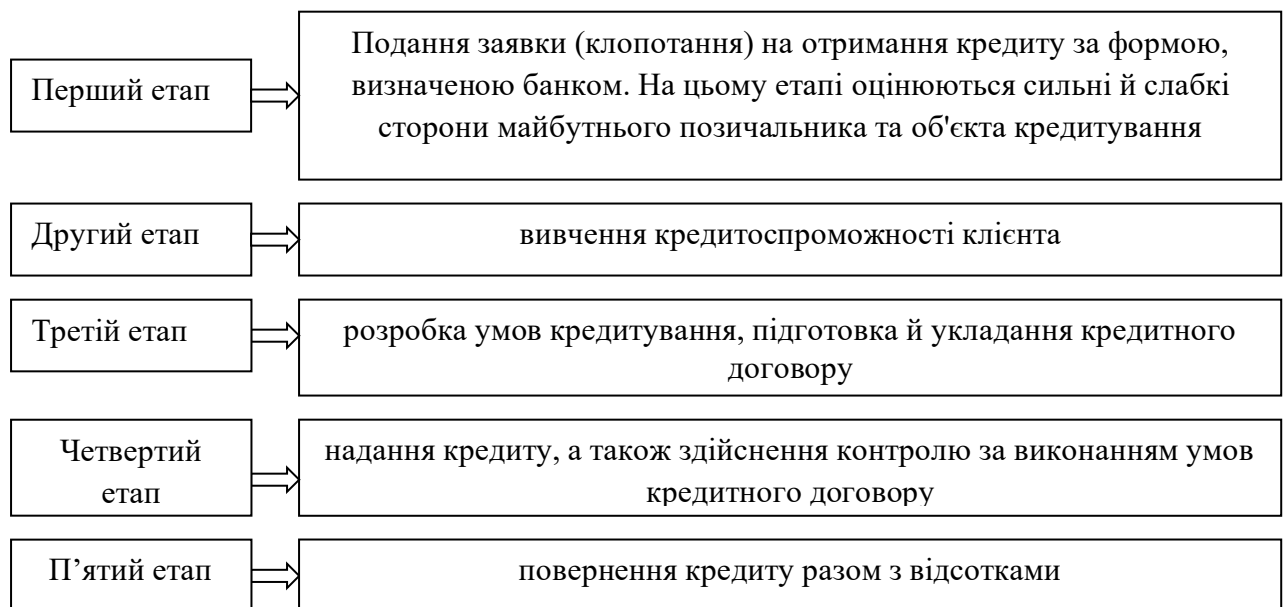

Рис. 1.3. Етапи банківського кредитування

Джерело: побудовано [25, с. 180-185]

Після прийняття Постанови НБУ від 30.06.2016 р. №351 порядок аналізу кредитоспроможності підприємства та етапи банківського кредитування змінилися (рис. 1.4).

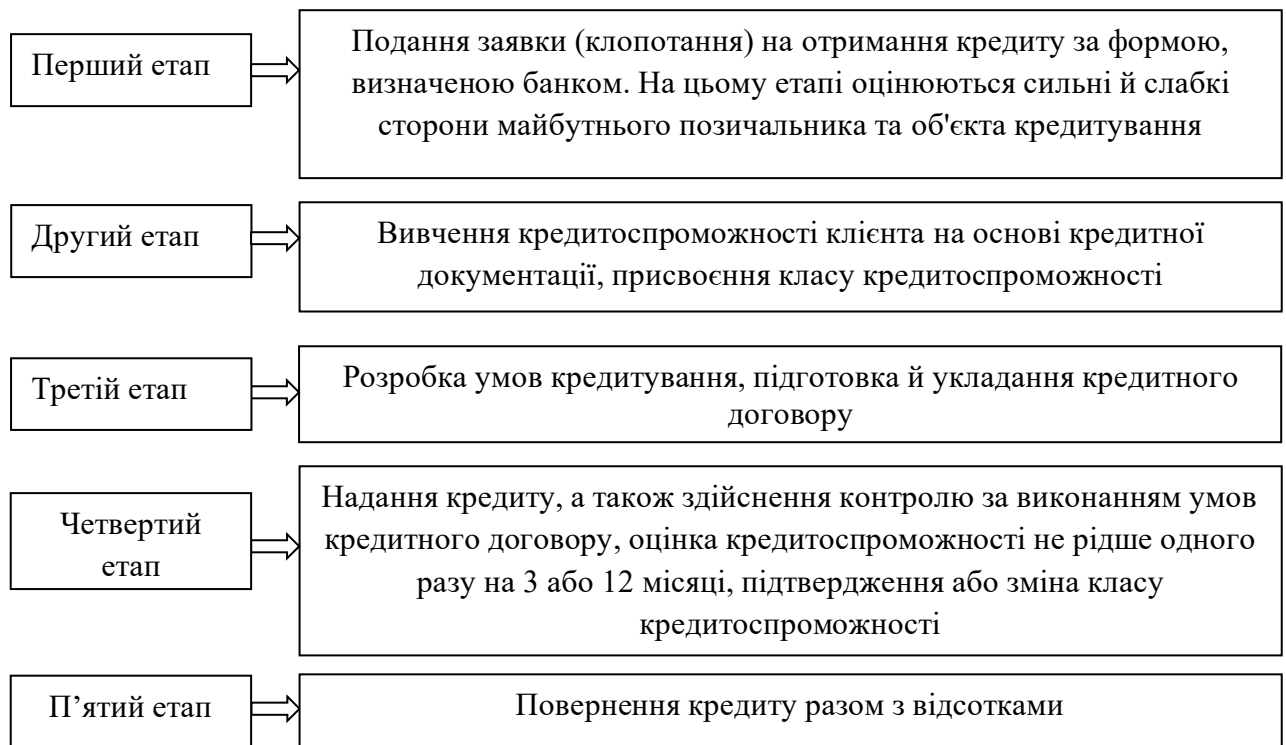

Рис. 1.4. Етапи банківського кредитування з урахуванням Постанови НБУ від 30.06.2016 р. №351 [22]

Перший етап. До комерційного банку подається заявка (письмове клопотання, клопотання) на отримання кредиту за формою, визначеною комерційним банком у паперовому або електронному вигляді. На цьому етапі оцінюються сильні й слабкі сторони позичальника та об'єкта кредитування. Передуючи першому етапі повинен бути аналіз кредитоспроможності, що здійснюється працівниками підприємства з попереднього визначення класу кредитоспроможності. Крім заявки, потенційний позичальник має подати такі документи: бізнес-план, техніко-економічне обґрунтування потреби в кредиті, проектно-кошторисну документацію, установчі та реєстраційні документи тощо.

Другий етап передбачає вивчення кредитоспроможності з урахуванням Постанови НБУ від 30.06.2016 р. №351 [22]. При цьому аналіз кредитної заявки та кредитоспроможності ґрунтується на врахуванні таких факторів:

- розмір підприємства;
- вид економічної діяльності;
- своєчасність сплати боргу підприємством за одержаним кредитом;

- наявність кредитного рейтингу за міжнародною шкалою;
- період функціонування боржника дати державної реєстрації тощо.

На початку аналізу кредитоспроможності вибирають модель розрахунку інтегрального показника боржника за такою формулою:

$$Z = \beta_0 + \sum_{i=1}^n \beta_i x_i \quad (1.1)$$

де Z – інтегральний показник;

x_i – показники, що визначаються на підставі фінансових коефіцієнтів, розрахованих за даними фінансової звітності боржника - юридичної особи, з урахуванням установлених Національним банком діапазонів для кожного фінансового показника. ;

β_i – коефіцієнти логістичної моделі, що визначаються з урахуванням вагомості показників;

β_0 – вільний член логістичної моделі, значення якого актуалізується Національним банком [22].

Величини x_i , β_0 , β_i щороку актуалізуються Національним банком на підставі даних фінансової звітності боржників - юридичних осіб. Банк для актуалізації логістичної моделі подає до Національного банку дані про класифікацію боржників - юридичних осіб, а також дані їх фінансової звітності, за формою та в строки, установлені Національним банком.

Кількість x_i загалом становить 17, але визначається для кожної моделі окремо: для моделі для великого або середнього підприємства 1 – $X_2, X_5, X_8, X_9, X_{11}$, для моделі 2 – $X_1, X_{11}, X_{13}, X_{14}, X_{15}, X_{17}$, для моделі 3 – $X_2, X_5, X_6, X_7, X_8, X_{13}, X_{17}$, для моделі 4 – $X_1, X_4, X_6, X_8, X_{16}$, для моделі 5 – X_1, X_2, X_5, X_6, X_8 .

Для малих підприємств для моделі 1 – X_1, X_3, X_7, X_{13} , для моделі 2 – $X_2, X_{11}, X_{12}, X_{13}, X_{14}$, для моделі 3 – $X_7, X_8, X_{11}, X_{13}, X_{14}, X_{17}$, для моделі 4 – $X_1, X_4, X_6, X_8, X_{16}$, для моделі 5 – X_1, X_2, X_5, X_6, X_8 . Розрахунок показників відбувається за даними фінансової звітності підприємства підприємства.

Показники (x_i), що визначаються на підставі фінансових коефіцієнтів, що співпадає з порядковим номером X_1 (похідний від K_1 показник капіталу), X_2 (похідний від K_2 , показник загальної ліквідності), X_4 (похідний від K_4 показник швидкої ліквідності), X_5 (похідний від K_5 показник оборотності запасів), X_6 (похідний від K_6 показник покриття боргу валовим прибутком), X_7 (похідний від K_7 показник заборгованості), X_8 (похідний від K_8 показники оборотності кредиторської заборгованості), X_9 (похідний від K_9 показник рентабельності операційної діяльності), X_{10} (похідний від K_{10} показник поточної ліквідності), X_{11} (похідний від K_{11} показник покриття боргу чистим доходом), X_{13} (похідний від K_{13} показник частки неопераційних елементів балансу), X_{14} (похідний від K_{14} показники оборотності поточних активів), X_{15} (похідний від K_{15} показник покриття фінансових витрат прибутком до оподаткування та амортизації), X_{16} (похідний від K_{16} показник рентабельності до оподаткування), X_{17} (похідний від K_{17} показник покриття фінансових витрат валовим прибутком) для великого або середнього підприємства.

П. 59 Постанови НБУ від 30.06.2016 р. №351 визначає вплив своєчасності сплати боргу підприємством за одержаним кредитом: «у разі наявності факту прострочення боргу від 31 до 60 днів - банк визначає клас не вище 5; від 61 до 90 днів - не вище 8; 91 та більше днів - не вище 10» [22].

Розділ XVII Постанови НБУ від 30.06.2016 р. №351 визначає ознаки, що свідчать про високий кредитний ризик позичальника: відсутність кредитного рейтингу за міжнародною рейтинговою шкалою; функціонування менше одного року з дати державної реєстрації; прострочення боргу від 31 календарного дня і більше; від'ємне значення капіталу протягом трьох останніх років поспіль [22].

Третій етап. Полягає в розробці умов кредитування, підготовці, погодженню й укладанні кредитного договору. Цей етап називають ще структуруванням кредиту, в ході якого визначають основні умови кредитного договору, які погоджується прийняти позичальник та на яких погоджується здійснювати кредитування комерційний банк.

Банк визначає основні параметри кредиту: вид, суму, строк, спосіб видачі і погашення кредиту, забезпечення (застава), процентна ставка за користування кредитом, додаткові комісійні платежі за кредитом, комісія за відкриття і обслуговування кредитного рахунку, інші параметри. Розробляється комерційним банком також графік погашення кредиту відповідно до визначених строків.

Після закінчення роботи щодо структурування кредиту кредитний працівник банку переходить до переговорів про укладання кредитного договору з позичальником. При цьому позичальнику надаються пропозиції за умовами майбутньої кредитної угоди, що можуть відповідати кредитній заяві (клопотанню) і можуть суттєво відрізнятись від них. Після досягнення згоди за всіма параметрами кредиту підписується кредитний договір.

Четвертий етап характеризується наданням кредиту, його обслуговуванням, а також здійснюється контроль за виконанням умов кредитного договору. Після підписання кредитного договору оформляються бухгалтерські документи, які містять вказівки щодо відкриття позичкового рахунку та видачі кредиту.

Банк здійснює контроль за виконанням позичальником умов кредитного договору, використанням кредиту та цільовою складовою, своєчасним і повним його погашенням кредиту та відсотків. При цьому банк протягом усього строку дії кредитного договору підтримує ділові контакти з позичальником, зобов'язаний проводити перевірки стану збереження заставленого майна, що повинне бути передбачене в кредитному договорі. Під час виконання кредитного договору комерційний банк постійно здійснює оцінку кредитоспроможності позичальника: для підприємств, що складають квартальні і ручну звітність – не рідше ніж одного разу на квартал, сільськогосподарських товаровиробників – не рідше ніж одного разу на рік, пов'язані підприємства – не рідше ніж одного разу на рік.

Якщо в процесі виконання кредитного договору виникла додаткова потреба у кредитних коштах, то банк може задовольнити цю додаткову потребу на умовах укладання додаткового кредитного договору.

П'ятий етап процесу кредитування полягає в поверненні суми кредиту разом з відсотками за його користування.

Наказ Мінфіну України від 14.07.2016 р. № 616 визначає інтегральний показник фінансового стану за допомогою методу багатofакторного дискримінантного аналізу за формулою:

$$Z = a_1 K_1 + a_2 K_2 + a_3 K_3 + a_4 K_4 + a_5 K_5 + a_n K_n - a_0, \quad (1.2)$$

Z – інтегральний показник фінансового стану бенефіціара;

$K_1, K_2...K_n$ – фінансові коефіцієнти, що визначаються на підставі даних фінансової звітності бенефіціара. Для оцінки кредитоспроможності потенційного позичальника за міжнародними кредитами використовують коефіцієнт загальний та проміжний покриття, коефіцієнт фінансової незалежності, покриття необоротних активів власним капіталом, оборотності оборотних активів та оборотності позичкового капіталу за ЕВІТДА, коефіцієнт рентабельності власного капіталу, рентабельності продажів за ЕВІТ, рентабельності операційної діяльності за ЕВІТДА, рентабельності активів за чистим прибутком;

$a_1, a_2...a_n$ – параметри дискримінантної моделі, що визначаються з урахуванням вагомості та розрядності фінансових коефіцієнтів;

a_0 – вільний член дискримінантної моделі [21].

Здатність позичальника обслуговувати позики від міжнародних фінансових організацій визначається на основі розрахунку коефіцієнта покриття боргу. Коефіцієнт розраховується як відношення прогнозованої суми чистого руху коштів від операційної та інвестиційної діяльності (без урахування сум нарахованих відсотків) до суми за вимогами з обслуговування та погашення боргу на відповідний фінансовий рік (рис. 1.5). Даний коефіцієнт не розраховується у методиці НБУ, проте використовується Міністерством фінансів України. Коефіцієнта покриття боргу позичальника характеризує здатність обслуговувати залучені кредити (сплачувати відсотки і основний борг за кредитними операціями) за рахунок достатніх надходжень грошових коштів від операційної діяльності та частково інвестиційної діяльності. Інформаційним забезпеченням таких розрахунків є форма фінансової звітності №2 та форма фінансової звітності

№3.

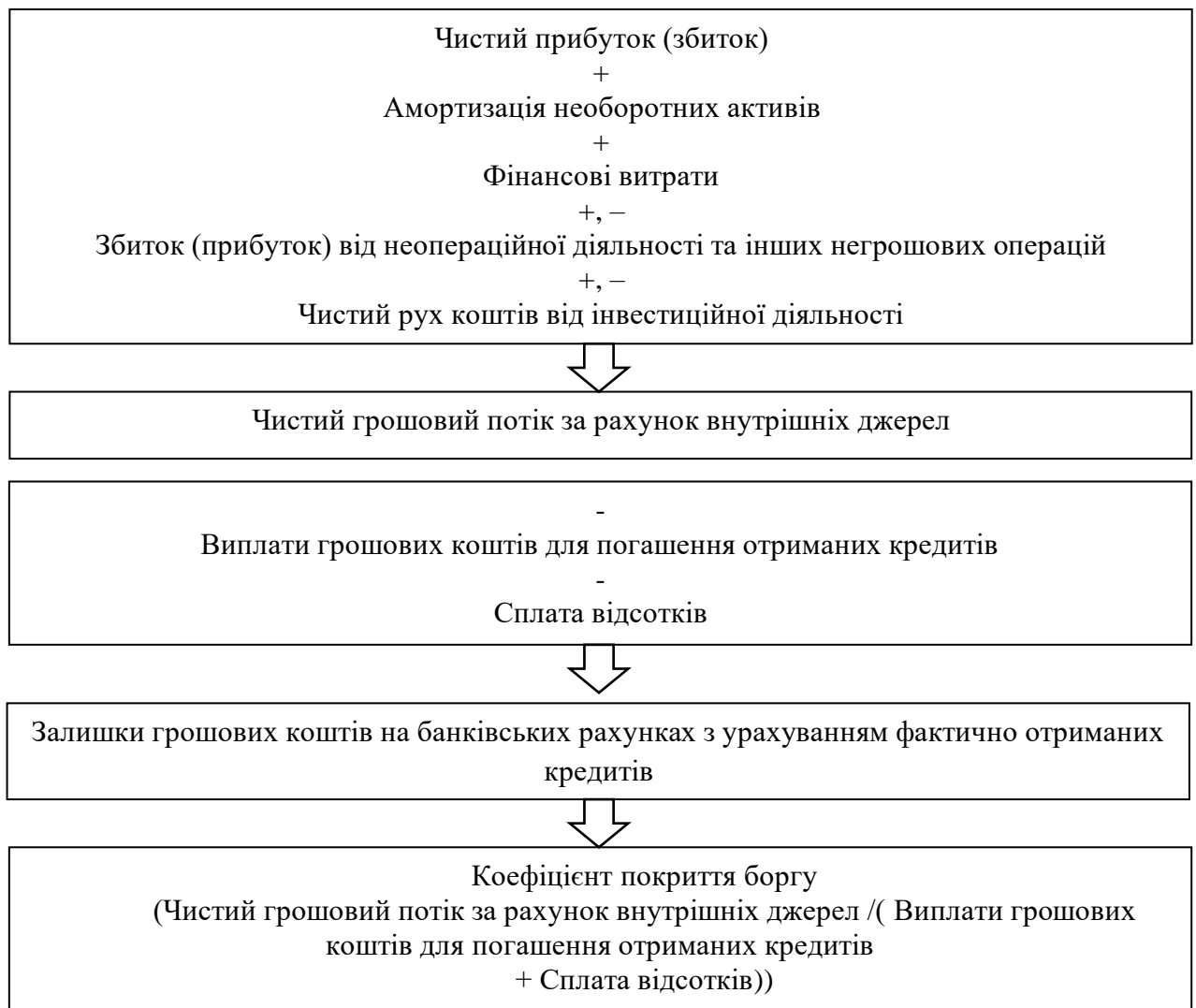

Рис. 1.5. Етапи розрахунку коефіцієнта покриття боргу за Наказом Міністерства фінансів України від 14.07.2016 р. № 616 [21]

Отже, порядок аналізу кредитоспроможності підприємств актуальний на другому етапі кредитування, коли відбувається вивчення та визначення кредитоспроможності клієнта на основі кредитної документації, присвоєння класу кредитоспроможності за результатами моделі інтегрального показника боржника та інших ознак позичальника. На четвертому етапі кредитування, коли відбувається обслуговування та погашення кредиту, а також здійснення контролю за виконанням умов кредитного договору, оцінка кредитоспроможності відбувається не рідше одного разу на 3 або 12 місяці, підтвердження або зміна класу кредитоспроможності.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТА КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ТОВ «ЮВАС-ТРЕЙД»

2.1. Загально-організаційна та економічна характеристика ТОВ «Ювас-Трейд»

Товариство з обмеженою відповідальністю «Ювас-Трейд» (скорочена назва ТОВ «Ювас-Трейд») реєстровано 13.04.2009 р. та працює на ринку понад 13 років. Форма власності недержавна.

Основний вид діяльності ТОВ «Ювас-Трейд»: 46.13 Діяльність посередників у торгівлі деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічними виробами.

Інші види діяльності:

46.19 Діяльність посередників у торгівлі товарами широкого асортименту.

82.99 Надання інших допоміжних комерційних послуг, н.в.і.у.

46.73 Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням.

46.90 Неспеціалізована оптова торгівля.

47.52 Роздрібна торгівля залізними виробами, будівельними матеріалами та санітарно-технічними виробами в спеціалізованих магазинах [26].

Клієнти ТОВ «Ювас-Трейд» - це підприємства житлово-комунального комплексу, великі підприємства металургійної, гірничодобувної, нафтохімічної галузей промисловості, монтажні та будівельно-ремонтні організації, а також компанії-трейдери.

Переваги ТОВ «Ювас-Трейд»:

– широкий асортимент продукції провідних світових та українських виробників (більше 800 найменувань) і постійно поповнюються складські запаси

дозволяють здійснювати безперебійні поставки відводів сталевих, переходів концентричних, переходів ексцентричних, фланців, трійників, заглушок,

- гарантовано конкурентна ціна на відводи сталеві, переходи концентричні, переходи ексцентричні, фланці, трійники, заглушки,
- гнучка система знижок дозволяє пропонувати нашим клієнтам розумні ціни в залежності від обсягу замовлення,
- індивідуальний підхід до покупців,
- професійні консультації,
- максимально швидка комплектація замовлення,
- оптимальне поєднання ціни та якості, весь товар сертифіковано. При надходженні товару на склад здійснюється вхідний контроль досвідченими фахівцями,
- доставка товарів (при необхідності).

Маркетологи ТОВ «Ювас-Трейд» постійно аналізують ринок, щоб запропонувати клієнтам тільки якісну і сучасну продукцію. Основними видами продукції ТОВ «Ювас-Трейд» є:

1. Матеріали для утеплення фасаду (фасадні утеплювачі, мінеральна вата (базальтова), фасадна штукатурка, дюбеля, декоративна дошка).
2. Гідроізоляція, покрівля, водосток (гідроізоляція, мастика, черепиця, профнастил, сайдинг, водостічна система, профільований ПВХ лист).
3. Фарби та ґрунтовки.
4. Штукатурки (гіпсові суміші, цементні суміші, штукатурні суміші, декоративна штукатурка, венеціанська штукатурка, фактурна штукатурка, штукатурка короїд, мозаїчна штукатурка, структурна штукатурка, вапняна штукатурка, цементно-піщана штукатурка).
5. Шпаклівки (готові шпаклівки, сухі шпаклівки, декоративна шпаклівка, стартова шпаклівка, фінішна шпаклівка, шпаклівка для дерева, акрилова шпаклівка, фактурна шпаклівка).
6. Клея для плитки та утеплювачі (клеї, рідкі цвяхи, затирання, герметики, силікони, монтажна піна).

7. Суміші для підлоги (самовирівнювальні суміш для підлоги, суміші для стяжки підлоги, термостійкі суміші, гідрофобізатори).
8. Сухі будівельні суміші.
9. Сітки (сітка рабиця, сітка зварена, сітка затіняюча, сітка для паркану, сітка штукатурна, сітка пластикова, сітка фасадна).
10. Фільтри повітря (фільтр для зволожувача повітря, іільтр для очищення повітря, миючі засоби АРЕ).
11. Лаки (лаки для бетону, дерева, меблів, паркету, сауни, зовнішніх робіт, внутрішніх робіт, акриловий лак, алкідний лак, олійний лак, нітролаки, бітумні лаки).
12. Звукоізоляція (звукоізоляція підлог, стелі, міжкімнатних перегородок, водостічних труб, автомобіля, дверей, міжквартирних перегородок, вікон, плоскої покрівлі, скатної покрівлі, кінотеатрів).
13. Покриття підлоги.
14. Паливні брикети (паливні брикети Піні Кей).
15. Холодний асфальт [27].

З кінця 2020 р. ТОВ «Ювас-Трейд» приймає участь у тендерах з публічних закупівель для державних та місцевих органів влади, державних та комунальних підприємств (табл. 2.1) та реалізовувало холодний асфальт на користь КП «Комбінат комунальних підприємств м. Василькова», КП «Служба муніципального управління» Дрогобицької міської ради, КП «Виробниче житлове ремонтно-експлуатаційне управління». ТОВ «Ювас-Трейд» брало безпосередню участь у постачанні будматеріалів на такі відомі об'єкти:

1. Мережа магазинів Zara, Massimo Dutti, Billa,
2. Реконструкція аеропорту «Київ» Жуляни,
3. Будівництво заводу з виробництва продуктів швидкого харчування м. Біла Церква,
4. Реконструкція стадіону «Олімпійський»,
5. Реконструкція відділень Райффайзен Банк Аваль м.Київ,
6. Центральний міський ринок м. Тернопіль.

Перелік переможних лотів ТОВ «Ювас-Трейд» [28]

Опис лоту	Замовник	Дата контракту	Сума контракту, грн.
Холодний асфальт т 1 шт, UA-2022-01-25-000830-b	КП «Комбінат комунальних підприємств м. Василькова»	24.01.2022	49 999
Холодний асфальт ROCKPHALT, 25 кг 200 шт UA-2022-01-13-002045-c	КП «Служба муніципального управління» Дрогобицької міської ради	12.01.2022	26 002
Холодний асфальт ROCKPHALT, 25 кг 100 шт UA-2022-01-05-003614-c	КП «Служба муніципального управління» Дрогобицької міської ради	04.01.2022	13 001
Холодний асфальт 280 шт UA-2021-03-25-007801-a	КП «Комбінат комунальних підприємств м. Василькова»	25.03.2021	38 993
Холодний асфальт ROCKPHALT, 25 кг 320 штуки UA-2021-03-16-000651-c	Виконавчий комітет Корсунь-Шевченківської міської ради	16.03.2021	47 770
Холодний асфальт 1 шт UA-2021-03-01-004933-a	КП «Комбінат комунальних підприємств м. Василькова»	26.02.2021	9 956
Холодний асфальт ROCHKPHALT, 25 кг 40 штуки UA-2021-03-01-008550-a	КП «Виробниче житлове ремонтно-експлуатаційне управління»	25.02.2021	5 122
Холодний асфальт ROCKPHALT, 25 кг 100 шт UA-2021-01-21-002616-c	КП «Служба муніципального управління» Дрогобицької міської ради	21.01.2021	13 001
Холодний асфальт ROCKPHALT, 25 кг 100 шт UA-2021-01-11-000339-c	КП «Служба муніципального управління» Дрогобицької міської ради	05.01.2021	13 001
Холодний асфальт ROCKPHALT, 25 кг 50 шт UA-2020-12-17-003693-a	КП «Комунальник» Дрогобицької міської ради	17.12.2020	6 500
Холодний асфальт ROCHKPHALT, 25 кг 20 штуки UA-2020-12-18-013380-c	КП «Виробниче житлове ремонтно-експлуатаційне управління»	15.12.2020	2 810
Холодний асфальт ROCKPHALT, 25 кг 50 шт UA-2020-11-27-000439-c	КП «Комунальник» Дрогобицької міської ради	26.11.2020	6 500
Холодний асфальт 80 шт UA-2020-11-16-001885-a	КП «Комбінат комунальних підприємств м. Василькова»	13.11.2020	10 843

Для ТОВ «Ювас-Трейд» була характерна лінійно-функціональна структура управління (рис. 2.1). В основу створення покладено шахтний принцип побудови і спеціалізація управлінського процесу за функціональними підсистемами товариства (постачання та реалізації, в тому числі через офіційний магазин). По кожній з них формується ієрархія. Підприємство повністю укомплектоване

працівниками. Очолює підприємство директор. До 2016 р. підприємство очолював Червоненко Олексій Валерійович, а після 2016 р. і до тепер – Загребя Юрій Вікторович.

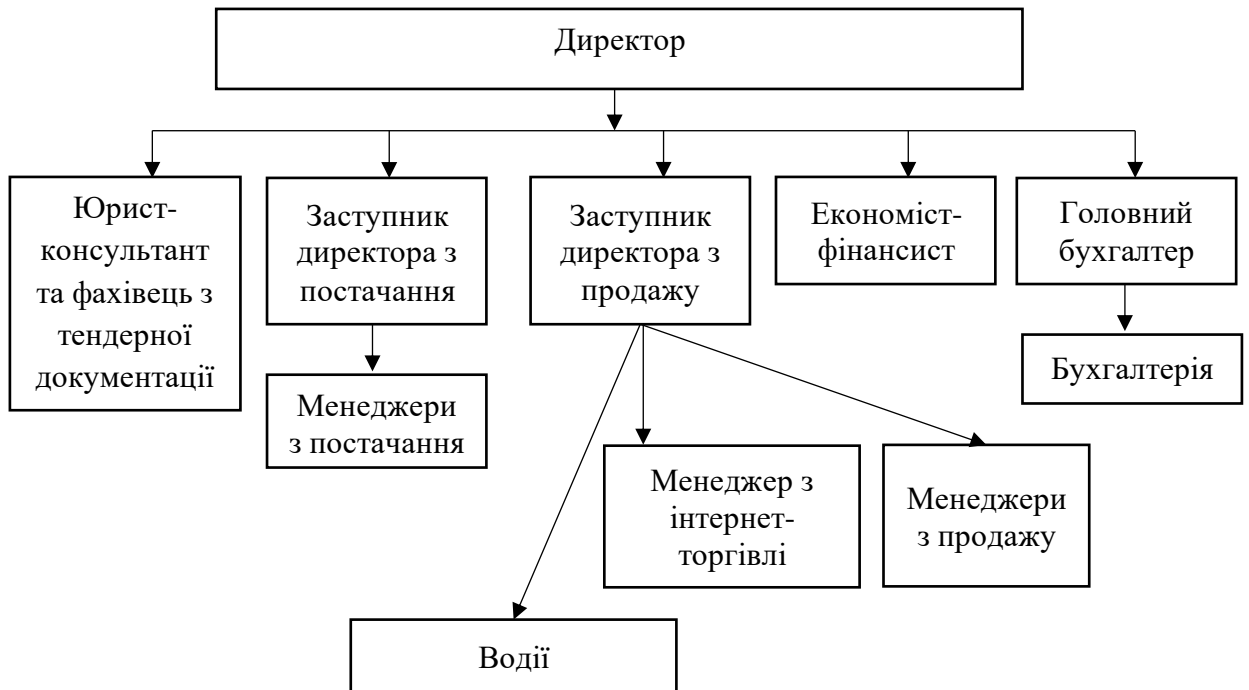

Рис. 2.1. Загально-організаційна структура управління ТОВ «Ювас-Трейд»

Директору підпорядковується заступник директора з постачання, заступник директора з продажу, юрист-консультант та фахівець з тендерної документації, економіст-фінансист, головний бухгалтер. Заступнику директора з постачання підпорядковані менеджери з постачання, заступнику директора з продажу підпорядковані менеджер з інтернет-торгівлі, менеджери з продажу, водії.

Отже, ТОВ «Ювас-Трейд» працює на ринку з 2009 р. та спеціалізується на торгівлі будівельними матеріалами (матеріали для утеплення фасаду, гідроізоляція, покрівля, водосток, фарби та ґрунтовки, штукатурки, шпаклівки, клея для плитки та утеплювача, суміші для підлоги, сухі будівельні суміші, сітки, фільтри повітря, лаки, звукоізоляція, покриття підлоги, паливні брикети, холодний асфальт).

2.2. Аналіз фінансового стану ТОВ «Ювас-Трейд»

Аналіз фінансового стану ТОВ «Ювас-Трейд» проведемо за напрямками аналізу динаміки та структури активів підприємства, динаміки та структури пасивів підприємства, динаміки фінансових результатів підприємства, динаміки та структури доходів і витрат підприємства, динаміки відносних показників фінансового стану.

Постатейний аналіз динаміки активів ТОВ «Ювас-Трейд» наведений у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Аналіз динаміки активів ТОВ «Ювас-Трейд», тис. грн

Стаття	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, (+/-)			Відносне відхилення, %		
				2020-2019	2021-2020	2021-2019	2020-2019	2021-2020	2021-2019
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I. Необоротні активи									
Нематеріальні активи	18	14	11	-4	-3	-8	-24	-23	-41
Основні засоби	8 230	9 106	8969	875	-137	738	11	-2	9
Довгострокова дебіторська заборгованість	2	172	169	170	-3	167	10009	-2	9849
Усього за розділом I	8 250	9 291	9148	1 041	-143	898	13	-2	11
II. Оборотні активи									
Запаси	253	212	210	-41	-3	-43	-16	-1	-17
Виробничі запаси	243	206	204	-37	-1	-38	-15	-1	-16
Незавершене виробництво	9	5	5	-4	-1	-5	-42	-13	-50
Готова продукція	1	1	1	0	0	-1	-25	-18	-39
Дебіторська заборгованість за продукцію	21	18	24	-3	6	4	-14	36	18
Дебіторська заборгованість за розрахунками:									
за виданими авансами	8	10	279	2	269	271	24	2638	3299

Продовж. табл. 2.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
з бюджетом	47	37	67	-10	31	21	-21	83	44
Інша поточна дебіторська заборгованість	42	34	18	-8	-16	-24	-20	-47	-57
Гроші та їх еквіваленти	21	17	48	-5	31	26	-21	182	123
Інші оборотні активи	5	32	35	27	3	30	525	10	588
Усього за розділом II	397	360	682	-37	322	285	-9	89	72
Всього активів	8 648	9 651	9830	1 003	179	1 182	12	2	14

Джерело: побудовано за даними ТОВ «Ювас-Трейд»

Аналіз динаміки активів ТОВ «Ювас-Трейд» вказує на збільшення вартості активів у 2019-2021 рр., незважаючи на складні економічні умови та обставити надання послуг з перевезення вантажів. Вартість активів за три досліджувані роки збільшилася на 14% за рахунок прискореного збільшення вартості активів у 2020 р. та уповільнене зростання у 2021 р.

Вартість необоротних активів збільшувалася у 2020 р. на 13%, що становило 1041 тис. грн, проте у 2020 р. вартість оборотних активів зменшилася на 9,0%, що становило 37 тис. грн. У 2021 р. тенденції динаміки змінилися кардинально: вартість необоротних активів зменшилася на 1,5%, що становило 143 тис. грн, проте вартість оборотних активів збільшилася на 89,4%, що становило 322 тис. грн.

Основними активами, що визначали напрями та розміри динаміки активів ТОВ «Ювас-Трейд» були основні засоби через введення в експлуатацію нових основних засобів, довгострокова дебіторська заборгованість, заборгованість за розрахунками за виданими авансами, гроші та їх еквіваленти тощо.

Фінансування активів ТОВ «Ювас-Трейд» відбувалося за рахунок різних джерел фінансування та динаміка вартості активів визначається динамікою власного капіталу, залучених чи позичених коштів.

Аналіз динаміки пасивів підприємства наведено у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Аналіз динаміки пасивів ТОВ «Ювас-Трейд», тис. грн

Стаття	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, (+/-)			Відносне відхилення, %		
				2020-2019	2021-2020	2021-2019	2020-2019	2021-2020	2021-2019
				5	6	7	8	9	10
I. Власний капітал									
Зареєстрований (пайовий) капітал	1 648	1 648	1 648	0	0	0	0	0	0
Капітал у дооцінках	1 904	1 696	1 554	-208	-142	-350	-11	-8	-18
Додатковий капітал	-49	-66	-66	-17	0	-17	35	0	35
Резервний капітал	27	27	27	0	0	0	0	0	0
Непокритий збиток	-1 481	-1 326	-1 122	155	204	359	-10	-15	-24
Усього за розділом	2 050	1 980	2 041	-70	61	-8	-3	3	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення									
Відстрочені податкові зобов'язання	393	342	342	-51	0	-51	-13	0	-13
Довгострокові кредити банків	113	0	275	-113	275	163	-100	0	145
Інші довгострокові зобов'язання	3	758	663	754	-94	660	21716	-12	19003
Довгострокові забезпечення	135	166	195	30	29	59	22	18	44
Цільове фінансування	5 204	5 415	5 318	212	-97	114	4	-2	2
Усього за розділом	5 848	6 680	6 793	832	113	945	14	2	16
III. Поточні зобов'язання і забезпечення									
Короткострокові кредити банків	231	150	1	-80	-149	-230	-35	-99	-100
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1	305	377	304	72	376	22544	24	27873
товари, роботи, послуги	274	276,11	357	2	81	83	1	29	30
з бюджетом	27	6	39	-21	33	12	-78	578	46
зі страхування	2	5	15	3	9	13	170	179	652
з оплати праці	26	25	70	-1	45	44	-5	185	171
за одержаними авансами	4	0,874	1	-3	0	-3	-78	49	-68
Поточні забезпечення	128	131	92	2	-38	-36	2	-29	-28
Доходи майбутніх періодів	13	6	6	-7	0	-7	-51	0	-51
Інші поточні зобов'язання	45	86	37	41	-49	-8	90	-57	-18
Усього за розділом	750	991	996	241	5	246	32	1	33
Всього пасивів	8 648	9 651	9 830	1 003	179	1 182	12	2	14

Джерело: побудовано за даними ТОВ «Ювас-Трейд»

Якщо у 2020 р. сукупний капітал збільшився на 1003 тис. грн, то за рахунок довгострокових зобов'язань і забезпечень збільшився капітал на 832 тис. грн, за рахунок поточних зобов'язань і забезпечень збільшився капітал на 241 тис. грн. Власний капітал ТОВ «Ювас-Трейд» сприяв зменшенню капіталу та таке зменшення становило 70 тис. грн.

Якщо у 2021 р. сукупний капітал збільшився на 179 тис. грн, то за рахунок довгострокових зобов'язань і забезпечень збільшився капітал на 113 тис. грн, за рахунок поточних зобов'язань і забезпечень збільшився капітал на 5 тис. грн, за рахунок власного капіталу забезпечень збільшився капітал на 61 тис. грн.

Основними складовими капіталу, що використовувалися для фінансування зростання активів ТОВ «Ювас-Трейд» були довгострокові кредити банків, довгострокові забезпечення, цільове фінансування, поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги.

Аналіз структури та структурних зрушень активів ТОВ «Ювас-Трейд» (табл. 2.4) вказує на стійке переважання необоротних активів (2019 р. – 95,4% всіх активів, 2020 р. – 96,3%, 2021 р. – 93,1%) перед оборотними активами (2019 р. – 4,6% всіх активів, 2020 р. – 3,7%, 2021 р. – 6,9%). Переважання частки необоротних активів відбувалося через переважання основних засобів підприємства, а саме транспортних засобів та будівель, споруд у активах підприємства. Частка основних засобів становила понад 90% з тенденцією до зменшення: у 2019 р. – 95,2%, у 2020 р. – 94,3%, у 2021 р. – 91,2%.

Частка виробничих запасів як іншої провідної складової активів становила понад 2% з тенденцією до зменшення: у 2019 р. – 2,8%, у 2020 р. – 2,1%, у 2021 р. – 2,1%.

До складу виробничих запасів ТОВ «Ювас-Трейд» входили сировина і матеріали, будівельні матеріали, запасні частини (провідна складова), малоцінні та швидкозношувані предмети. Частка всіх інших активів не перевищувала одного відсотка, за винятком довгострокової дебіторської заборгованості у 2020-2021 рр., дебіторської заборгованості за виданими авансами у 2021 р.

Таблиця 2.4.

Аналіз структури активів ТОВ «Ювас-Трейд», %

Стаття	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, (+/-)		
				2020- 2019	2021- 2020	2021- 2019
Нематеріальні активи	0,21	0,14	0,11	-0,07	-0,03	-0,10
Основні засоби	95,17	94,35	91,23	-0,83	-3,11	-3,94
Довгострокова дебіторська заборгованість	0,02	1,78	1,72	1,76	-0,06	1,70
Запаси, в тому числі	2,93	2,20	2,13	-0,72	-0,07	-0,79
Виробничі запаси	2,80	2,13	2,08	-0,67	-0,05	-0,73
Незавершене виробництво	0,11	0,05	0,05	-0,05	-0,01	-0,06
Готова продукція	0,02	0,01	0,01	-0,01	0,00	-0,01
Товари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Дебіторська заборгованість за продукцію	0,24	0,19	0,25	-0,05	0,06	0,01
Дебіторська заборгованість за розрахунками:						
за виданими авансами	0,10	0,11	2,84	0,01	2,74	2,75
з бюджетом	0,54	0,38	0,69	-0,16	0,30	0,14
Інша поточна дебіторська заборгованість	0,49	0,35	0,18	-0,14	-0,16	-0,30
Гроші та їх еквіваленти	0,25	0,18	0,49	-0,07	0,31	0,24
Інші оборотні активи	0,06	0,33	0,36	0,27	0,03	0,30

Джерело: побудовано за даними ТОВ «Ювас-Трейд»

Будівельні матеріали переважають у виробничих запасах, оскільки товариство здійснює торгівлю будівельними матеріалами.

Структурні зрушення у частині активів ТОВ «Ювас-Трейд» полягали у збільшенні частки довгострокової дебіторської заборгованості, дебіторської заборгованості за виданими авансами та за розрахунками з бюджетом, грошей та їх еквівалентів при зменшенні часток нематеріальних активів, основних засобів, виробничих запасів, незавершеного виробництва, готової продукції, іншої поточної дебіторської заборгованості у загальній вартості активів.

Отже, структурні зміни активів ТОВ «Ювас-Трейд» відбувалися у 2019-2021 рр., проте суттєвого впливу на формування, розподіл і перерозподіл вартості активів не мали, оскільки залишилася пріоритетність основних засобів та виробничих запасів.

Аналіз структури та структурних зрушень джерел фінансування (капіталу) ТОВ «Ювас-Трейд» (табл. 2.5) вказує на стійке переважання довгострокових зобов'язань та забезпечень (2019 р. – 67,6% всього капіталу, 2020 р. – 69,2%, 2021 р. – 69,1%) перед поточними забезпеченнями та зобов'язаннями (2019 р. – 8,7%, 2020 р. – 10,3%, 2021 р. – 10,1%) та власним капіталом (2019 р. – 23,7%, 2020 р. – 20,5%, 2021 р. – 20,8%). За складовими капіталу ТОВ «Ювас-Трейд», пріоритетність належала цільовому фінансуванню з часткою 60,2% у 2019 р. та 54,1% у 2021 р.

Таблиця 2.5

Аналіз структури пасивів ТОВ «Ювас-Трейд», %

Стаття	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, (+/-)		
				2020- 2019	2021- 2020	2021- 2019
Зареєстрований (пайовий) капітал	19,05	17,07	16,76	-1,98	-0,31	-2,29
Капітал у дооцінках	22,02	17,58	15,81	-4,44	-1,77	-6,21
Додатковий капітал	-0,56	-0,68	-0,67	-0,12	0,01	-0,11
Резервний капітал	0,32	0,28	0,28	-0,03	-0,01	-0,04
Непокритий збиток	-17,12	-13,74	-11,41	3,39	2,32	5,71
Відстрочені податкові зобов'язання	4,55	3,54	3,48	-1,01	-0,06	-1,07
Довгострокові кредити банків	1,30	0,00	2,80	-1,30	2,80	1,50
Інші довгострокові зобов'язання	0,04	7,85	6,75	7,81	-1,10	6,71
Довгострокові забезпечення	1,56	1,72	1,98	0,15	0,27	0,42
Цільове фінансування	60,17	56,11	54,10	-4,06	-2,01	-6,07
Короткострокові кредити банків	2,67	1,56	0,01	-1,11	-1,55	-2,66
Поточна кредиторська заборгованість за:						
довгостроковими зобов'язаннями	0,02	3,17	3,84	3,15	0,67	3,82
товари, роботи, послуги	3,16	2,86	3,63	-0,30	0,77	0,46
з бюджетом	0,31	0,06	0,40	-0,25	0,34	0,09
зі страхування	0,02	0,05	0,15	0,03	0,10	0,13
з оплати праці	0,30	0,25	0,71	-0,04	0,46	0,41
за одержаними авансами	0,05	0,01	0,01	-0,04	0,00	-0,03
Поточні забезпечення	1,48	1,35	0,94	-0,13	-0,41	-0,54
Доходи майбутніх періодів	0,15	0,06	0,06	-0,08	0,00	-0,08
Інші поточні зобов'язання	0,52	0,89	0,38	0,37	-0,51	-0,14

Джерело: побудовано за даними ТОВ «Ювас-Трейд»

Цільове фінансування, пов'язане з активами, включаючи фінансування за справедливою вартістю, відображаються у звіті про фінансовий стан.

Доповнює довгострокові зобов'язання і забезпечення ТОВ «Ювас-Трейд» відстрочені податкові зобов'язання, довгострокові кредити банків, інші довгострокові зобов'язання, довгострокові забезпечення, а саме довгострокові забезпечення витрат персоналу. В 2020 р. ТОВ «Ювас-Трейд» уклало з ПАТ «АБ «Укргазбанк» Договір фінансового лізингу' №1133/2020/КиївОД-МСБ-ФЛ від 22.07.2020 року на поставку в фінансовий лізинг.

Друга за пріоритетністю складова капіталу ТОВ «Ювас-Трейд» є статутний капітал та капітал у дооцінках. Станом 2019-2021 рр. статутний капітал склав 1 647 тис. грн, що становило від 19,05% до 16,76% з тенденцією до зменшення. Попереднім був розмір статутного капіталу – 62,5 тис. грн. Капітал у дооцінках формувався через дооцінку основних засобів.

Частка всіх інших складових пасивів ТОВ «Ювас-Трейд» не мала суттєвого впливу на структуру капіталу за винятком додаткового капіталу, що мав від'ємне значення та непокритий збиток попередніх років.

Структурні зрушення у частині капіталу ТОВ «Ювас-Трейд» полягали у збільшенні частки довгострокових кредитів банків, інших довгострокових зобов'язань, поточної кредиторської заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями, поточної кредиторської заборгованості з оплати праці при зменшенні частки статутного капіталу, капіталу у дооцінках, цільового фінансування, короткострокових кредитів банків, відстрочених податкових зобов'язань.

Отже, структурні зрушення капіталу у 2019-2021 рр. призвели по посилення фінансової залежності підприємства, оскільки збільшилася частка позичених та залучених коштів.

Аналіз динаміки фінансових результатів підприємства доцільно проводити для визначення доходів, витрат та проміжних і кінцевого фінансових результатів. Аналіз динаміки фінансових результатів ТОВ «Ювас-Трейд» наведено у табл. 2.6 вказує на наявність кількох суперечливих тенденцій діяльності. У перше чергу, це чергування збитковості та прибутковості діяльності.

Таблиця 2.6

Аналіз динаміки фінансових результатів ТОВ «Ювас-Трейд»,

тис. грн

Стаття	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, (+/-)			Відносне відхилення, %		
				2020-2019	2021-2020	2021-2019	2020-2019	2021-2020	2021-2019
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Чистий дохід від реалізації продукції	1 940	1 647	1169	-293	-478	-771	-15	-29	-40
Собівартість реалізованої продукції	2 946	2 766	2437	-181	-329	-510	-6	-12	-17
<i>Валовий збиток</i>	<i>-1 006</i>	<i>-1 118</i>	<i>-1267</i>	<i>-112</i>	<i>-149</i>	<i>-261</i>	<i>11</i>	<i>13</i>	<i>26</i>
Інші операційні доходи	790	1 021	1241	231	219	450	29	21	57
Адміністративні витрати	174	182	143	8	-39	-31	4	-21	-18
Витрати на збут	84	91	81	6	-9	-3	7	-10	-4
Інші операційні витрати	214	216	186	1	-30	-29	1	-14	-13
<i>Прибуток/збиток від операційної діяльності</i>	<i>-689</i>	<i>-585</i>	<i>437</i>	<i>103</i>	<i>1 022</i>	<i>1 125</i>	<i>-15</i>	<i>-175</i>	<i>-163</i>
Інші фінансові доходи	0	12	97	12	85	97	-	731	-
Інші доходи	653	653	564	0	-90	-89	0	-14	-14
Фінансові витрати	44	50	98	6	48	54	14	95	122
Інші витрати	26	116	16	90	-99	-9	352	-86	-36
<i>Прибуток/збиток до оподаткування</i>	<i>-105</i>	<i>-86</i>	<i>110</i>	<i>19</i>	<i>196</i>	<i>214</i>	<i>-18</i>	<i>-227</i>	<i>-204</i>
Витрати (дохід) з податку на прибуток	21	34	46	13	13	25	60	38	120
<i>Чистий прибуток/збиток</i>	<i>-84</i>	<i>-52</i>	<i>63</i>	<i>31</i>	<i>115</i>	<i>147</i>	<i>-37</i>	<i>-220</i>	<i>-175</i>

Джерело: побудовано за даними ТОВ «Ювас-Трейд»

Першим висновком за табл. 2.6 можна визначити збитковість та неефективність реалізації послуг за валовим збитком. ТОВ «Ювас-Трейд» у 2019-2021 рр. отримувало збиток за умови збільшення збитку на 261 тис. грн або 26%. Це вказує на постійну збитковість підприємства та неможливість забезпечити прибутковість у перспективі. Основною причиною формування валового збитку є зменшення чистого доходу від реалізації продукції (темп зменшення становить 39,7%) швидшими темпами, ніж зменшувалася собівартість реалізованої продукції (темп зменшення становить 17,3%).

Фінансовий результат від операційної діяльності вказує на збитковість операційної діяльності у 2019-2020 рр. та прибутковість у 2021 р. Основною

причиною формування прибутку від операційної діяльності у 2021 р. стало збільшення операційних доходів на 57,0% та зменшення адміністративних витрат на 18,0%, витрат на збут на 3,6%, інших операційних витрат на 13,3%. За даними приміток до фінансової звітності складовими інших операційних доходів, що збільшилися у 2021 р. є доходи від зберігання майна, відшкодування збитків ДТП, дохід від штрафних квитанцій, відшкодування електроенергії.

Фінансовий результат від оподаткування вказує на збитковість діяльності у 2019-2020 рр. та прибутковість у 2021 р., подібно до операційної діяльності. Позитивним аспектом діяльності у 2021 р. стало збільшення фінансових доходів та зменшення інших витрат.

Отже, у 2019-2020 рр. підприємство мало чистий збиток у розмірі 84 тис. грн та 52 тис. грн, відповідно, проте у 2021 р. отримано прибуток у розмірі 63 тис. грн, що вказує на підвищення ефективності управління підприємством та утвердження позитивної динаміки у даному напрямі.

Відносні показники фінансового стану підприємства доповняють аналіз показників динаміки та структури, визначимо за напрямками оцінки майнового стану, платоспроможності, рентабельності, ділової активності, фінансової стійкості.

Аналіз показників (коефіцієнтів) фінансового стану ТОВ «Ювас-Трейд» наведено у табл. 2.7.

Перший блок показників (коефіцієнтів) фінансового стану – це показники майнового стану, які вказують на стан основних засобів через рівень їх зношеності. Рівень зношеності основних засобів ТОВ «Ювас-Трейд» становить 82-83%, що вказує на їх критичний стан. З урахуванням критичного стану основних засобів рівень оновлення має бути вищим від нормативного.

Таблиця 2.7

Аналіз показників (коефіцієнтів) фінансового стану ТОВ «Ювас-Трейд»

Стаття	Нормативне значення [34, с. 52]	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, (+/-)		
					2020- 2019	2021- 2020	2021- 2019
<i>Майновий стан</i>							
Коефіцієнт зношення основних засобів	0,25	0,83	0,82	0,82	-0,01	0,00	-0,01
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,01	0,01	0,01	0,001	0,00	-0,01	-0,01
Частка оборотних виробничих активів	0,85	0,14	0,16	0,18	0,02	0,01	0,04
Коефіцієнт мобільності активів	0,7	0,05	0,04	0,07	-0,01	0,04	0,03
<i>Платоспроможність</i>							
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2	0,03	0,02	0,05	-0,01	0,03	0,02
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,7	0,19	0,12	0,44	-0,07	0,32	0,25
Поточний коефіцієнт покриття	2	0,19	0,15	0,47	-0,04	0,33	0,28
Загальний коефіцієнт покриття	2	0,53	0,36	0,69	-0,17	0,32	0,16
<i>Рентабельність</i>							
Рентабельність основної діяльності	0,1	0,66	0,60	0,48	-0,06	-0,12	-0,18
Рентабельність продажу	1	-4,32	-3,18	5,39	1,14	8,57	9,71
Рентабельність активів	0,2	-0,01	-0,01	0,01	0,00	0,01	0,02
Рентабельність власного капіталу	0,24	-0,04	-0,03	0,03	0,01	0,06	0,07
<i>Ділова активність</i>							
Коефіцієнт оборотності капіталу	2	4,88	4,58	1,71	-0,31	-2,86	-3,17
Коефіцієнт оборотності мобільних засобів	6	6,94	6,30	3,99	-0,64	-2,31	-2,95
Коефіцієнт оборотності матеріальних оборотних коштів	8	7,67	7,76	5,58	0,09	-2,18	-2,09
Фондовіддача основних засобів	20	0,24	0,18	0,13	-0,05	-0,05	-0,11
<i>Фінансова стійкість</i>							
Коефіцієнт фінансової незалежності	>0,5	0,24	0,21	0,21	-0,03	0,00	-0,03
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	>0,5	-3,03	-3,69	-3,48	-0,67	0,21	-0,46
Коефіцієнт фінансової стабільності	>1	0,31	0,26	0,26	-0,05	0,00	-0,05
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними активами	0,6-0,8	-24,51	-34,41	-33,89	-9,91	0,52	-9,39

Джерело: побудовано за даними ТОВ «Ювас-Трейд»

У 2019-2020 рр. оновлення основних засобів відбувалося на рівні 1%, проте у 2021 р. такий показник зменшився до 0,1% і оновлення основних засобів уповільнилося відповідно до зміни пріоритетів розподілу коштів між активами.

Частка оборотних виробничих активів також не відповідає нормативному значенню, оскільки на безпосередньо виробничі активи (для ТОВ «Ювас-Трейд» - транспортні засоби) припадало від 14% до 18% проти рекомендованих 85%. Коефіцієнт мобільності активів також не відповідає нормативному значенню, проте для ТОВ «Ювас-Трейд» можливе коригування відповідно до особливостей діяльності підприємства та необхідності акумулювання коштів у транспортних засобах, запасних частинах до них.

Другий блок показників (коефіцієнтів) фінансового стану – це показники платоспроможності та ліквідності. За даним напрямом фінансового стану ТОВ «Ювас-Трейд» відзначено порушення платоспроможності та ліквідності у напрямі недостатнього їх рівня. Коефіцієнт абсолютної ліквідності ТОВ «Ювас-Трейд» у 4-10 разів менше від нормативного рівня через недостатній рівень грошових коштів. Коефіцієнт швидкої ліквідності ТОВ «Ювас-Трейд» також у 2-6 разів менше від нормативного рівня через недостатній рівень швидколіквідних оборотних активів. Стан загального рівня ліквідності також менше від нормативного рівня через недостатній рівень оборотних активів загалом. Отже, підприємство має наявні проблеми з ліквідністю та платоспроможністю через незбалансовані розміри поточних зобов'язань та оборотних активів загалом чи грошових коштів.

Третій блок показників (коефіцієнтів) фінансового стану – це показники рентабельності. Показники рентабельності ТОВ «Ювас-Трейд» за аналізом основної діяльності вказують на достатньо високий рівень прибутковості за валовим прибутком з тенденцією до зменшення: 2019 р. – 0,66, 2020 р. – 0,60, 2021 р. – 0,48. Така тенденція не є загрозливою, оскільки запас рентабельності достатній.

Рентабельність продажу вказує на співвідношення чистого прибутку/збитку та чистого доходу від реалізації. За розрахунковими показниками ТОВ «Ювас-

Трейд» у 2019-2020 рр. була збитковість діяльності та у 2021 р. сформовано прибуток та, відповідно, прибутковість діяльності на рівні 5,39%.

Рентабельність активів вказує на збитки у розмірі 1% вартості активів у 2019-2020 рр., проте у 2021 р. було сформовано прибутки у розмірі 1% вартості активів. Рентабельність власного капіталу вказує на збитки у розмірі 3-4% власного капіталу у 2019-2020 рр., проте у 2021 р. було сформовано прибутки у розмірі 3% власного капіталу.

Четвертий блок показників (коефіцієнтів) фінансового стану – це показники ділової активності. Коефіцієнт оборотності капіталу вказує на різне погіршення оборотності капіталу. У 2019-2020 рр. капітал робив 5 оборотів протягом року, проте у 2021 р. оборотність скоротилася до 2 разів, тобто чистий дохід від реалізації продукції зменшився за незначного збільшення капіталу. Напряму динаміки оборотності капіталу ТОВ «Ювас-Трейд» відобразився і на інших показниках ділової активності. Коефіцієнт оборотності мобільних засобів (оборотних активів) зменшився від 7 разів у 2019 р. до 6 разів у 2020 р., 4 разів у 2021 р. Коефіцієнт оборотності матеріальних оборотних коштів також зменшився з 8 разів у 2019-2020 рр. до 6 разів.

Отже, ділова активність ТОВ «Ювас-Трейд» у 2021 р. суттєво погіршилася через недостатній рівень надходження доходів від реалізації, тобто продажів в умовах воєнного стану.

П'ятий блок показників (коефіцієнтів) фінансового стану – це показники фінансової стійкості. За показниками фінансової стійкості ТОВ «Ювас-Трейд» у 2019-2021 рр. мав суттєві проблеми та загрози для майбутньої діяльності. За коефіцієнтом фінансової незалежності визначено недостатність власного капіталу (0,2 фактичного рівня проти 0,5 нормативного рівня). За коефіцієнтом фінансової незалежності визначено негативну динаміку, тобто маючи недостатній рівень власного капіталу підприємство не нарощувало його, а навпаки – зменшило частку за рахунок залучення довгострокового кредиту та акумулювання інших залучених коштів. За коефіцієнтом фінансової стабільності підтверджується така ж тенденція.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу та коефіцієнт забезпеченості власними оборотними активами вказує на наявність та достатність власного оборотного капіталу. Для ТОВ «Ювас-Трейд» можна визначити відсутність власного оборотного капіталу, оскільки відповідні показники мають від'ємні значення. ТОВ «Ювас-Трейд» не має власного оборотного капіталу у 2019-2021 рр. та використовував залучені та запозичені кошти для фінансування власної операційної діяльності.

Отже, на основі проведеного аналізу фінансового стану ТОВ «Ювас-Трейд» можна визначити погіршення фінансового стану підприємства у 2019-2021 рр. через недостатній рівень ліквідності, платоспроможності (недостатність грошей та оборотних активів), фінансової стійкості (недостатність власного капіталу та збільшення заборгованості за довгостроковими кредитами, іншими складовими залучених коштів), ділової активності (недостатність темпу збільшення чистого доходу від реалізації продукції проти темпу збільшення капіталу, оборотних активів тощо). Рентабельність свідчить про досягнення прибутковості у 2021 р. проти збитковості у 2019-2020 рр.

2.3. Аналіз кредитоспроможності та ймовірності дефолту ТОВ «Ювас-Трейд»

Для аналізу кредитоспроможності та ймовірності дефолту використано чинну редакцію Постанови Правління НБУ № 351 від 27.12.2018 р. для аналізу кредитоспроможності у 2019 р. Модель розрахунку інтегрального показника для ТОВ «Ювас-Трейд» відповідає моделі для оптової та роздрібної торгівлі:

$$Z = 1,939 + 0,480 \cdot X_2 + 0,556 \cdot X_6 + 0,650 \cdot X_8 + 0,282 \cdot X_{17} + 0,202 \cdot X_{18} \quad (2.1)$$

За моделлю 2.1 кредитоспроможність підприємства торгівлі залежить від рівня показників

К2 - показники загальної ліквідності (показує спроможність підприємства покривати короткострокові зобов'язання за рахунок оборотних активів),

К6 - показники покриття боргу валовим прибутком (показує спроможність обслуговування боргу валовим прибутком),

К8 - показники оборотності кредиторської заборгованості (показує період повного обороту кредиторської заборгованості),

К17 - показник покриття фінансових витрат валовим прибутком (показує спроможність фінансування неопераційних витрат валовим прибутком),

К18 - показники заборгованості (показує частка боргу підприємства до активів) (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Розрахунок фінансових показників, що використовуються для розрахунку інтегрального показника фінансового стану ТОВ «Ювас-Трейд» у 2019 р.

Фінансовий показник	Формула розрахунку	Алгоритм розрахунку	Показники, тис. грн	2019 р.
К2 - показники загальної ліквідності	Оборотні активи	ф. 1 р. 1125 грн. + р. 1100 + р. 1110 + р. 1165 грн. 4	253+21+21	0,39 або 39,4%
	Поточні зобов'язання	ф. 1 р. 1695 грн. 4	750	
К6 - показники покриття боргу валовим прибутком	Валовий прибуток	ф. 2 р. 2090 - р. 2095 грн. 3	-1 006	-2,89 або -289,1%
	Короткострокові та довгострокові зобов'язання	ф. 1 р. 1510 + р. 1515 + р. 1600 + р. 1610 - р. 1165 грн. 4	113+3+231+1	
К8 - показники оборотності кредиторської заборгованості	Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	ф. 1 р. 1615 грн. 4 · 365	274	273,5 або 27353,3%
	Собівартість реалізованої продукції	ф. 2 р. 2050 грн. 3	2 946	
К17 - показник покриття фінансових витрат валовим прибутом	Валовий прибуток (збиток)	ф. 2 р. 2090 - р. 2095 грн. 3	-1 006	-22,84 або 2284,1%
	Фінансові витрати	ф. 2 р. 2250 грн. 3	44	
К18 - показники заборгованості	Короткострокові та довгострокові зобов'язання	ф. 1 р. 1510 + р. 1515 + р. 1600 + р. 1610 грн. 4	113+3+231+1	0,04 або 4,0%
	Валюта балансу (актив)	ф. 1 р. 1300 грн. 4	8 648	

Редакція Постанови Правління НБУ № 351 від 28.12.2019 р. використана для оцінювання кредитоспроможності 2020 р. Модель розрахунку інтегрального показника кредитоспроможності для ТОВ «Ювас-Трейд» відповідає моделі для оптової та роздрібною торгівлі:

$$Z = 2,094 + 0,389 \cdot X_2 + 0,466 \cdot X_5 + 0,523 \cdot X_6 + 0,265 \cdot X_7 + 0,576 \cdot X_8 + 0,279 \cdot X_{13} + 0,237 \cdot X_{17} \quad (2.2)$$

За моделлю 2.2 кредитоспроможність підприємства залежить від рівня показників K2 – показники загальної ліквідності, K5 – період повного обороту запасів, K6 – показники покриття боргу валовим прибутком, K7 – частка боргу підприємства до активів, K8 – показники оборотності кредиторської заборгованості, K13 – частка активів, яка не має прямого відношення до операційної діяльності підприємства, K17 – показник покриття фінансових витрат валовим прибутком. Порівняно з моделлю кредитоспроможності для оптової та роздрібною торгівлі 2019 р. збільшено кількість показників при цьому вилучено K18 і додано три інші коефіцієнти:

K5 – показники оборотності запасів (період повного обороту запасів),

K7 – показники заборгованості (показує частку боргу підприємства до активів),

K13 – показники частки неопераційних елементів балансу (показує частку активів, яка не має прямого відношення до операційної діяльності підприємства).

Розрахунок фінансових показників, що використовуються для розрахунку інтегрального показника фінансового стану ТОВ «Ювас-Трейд» у 2020 р. наведено у табл. 2.9. Редакція Постанови Правління НБУ № 351 від 01.01.2021 р. для оцінювання кредитоспроможності 2021 р. у частині розрахунку інтегрального показника кредитоспроможності для ТОВ «Ювас-Трейд» відповідає моделі для оптової та роздрібною торгівлі 2020 р., тобто перелік показників та формули їх розрахунку не змінилися.

Таблиця 2.9

**Розрахунок фінансових показників, що використовуються для розрахунку інтегрального показника
фінансового стану ТОВ «Ювас-Трейд» у 2020-2021 рр.**

Фінансовий показник	Формула розрахунку	Алгоритм розрахунку	Показники 2020 р., тис. грн	2020 р.	Показники 2021р., тис. грн	2021 р.
К2- показники загальної ліквідності	Оборотні активи	ф. 1 р. 1125 + р. 1100 + р. 1110 + р. 1165 гр. 4	212+18+17	0,25 або 25,0%	210+24+48	0,28 або 28,3%
	Поточні зобов'язання і забезпечення	ф. 1 р. 1695 гр. 4	991		996	
К5 - показники оборотності зап.	Запаси	(ф. 1 р. 1100 + р. 1110 гр. 4) · 365	212	28,03 або 2803,4%	210	31,41 або 3140,8%
	Собівартість реалізованої продукції	ф. 2 р. 2050 гр. 3	2 766		2437	
К6 - показники покриття боргу валовим прибутком	Валовий прибуток	ф. 2 р. 2090 - р. 2095 гр. 3	-1 118	-0,92 або 92,2%	-1267	-0,96 або -96,2%
	Чисті короткострокові та довгострокові зобов'язання	ф. 1 р. 1510 + р. 1515 + р. 1600 + р. 1610 - р. 1165 гр. 4	758+150+305-17		275+663+1+337-48	
К7 - показники заборгованості	Короткострокові та довгострокові зобов'язання	ф. 1 р. 1510 + р. 1515 + р. 1600 + р. 1610 гр. 4	758+150+305	0,13 або 12,6%	275+663+1+337	0,13 або 13,4%
	Валюта балансу (актив)	ф. 1 р. 1300 гр. 4	9 651		9830	
К8- показники оборотності кредиторської заборгованості	Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	ф. 1 р. 1615 гр. 4 x 365	276	40,3 або 4031,1%	357	56,52 або 5652,2%
	Собівартість реалізованої продукції	ф. 2 р. 2050 гр. 3	2 766		2437	
К13 - показники частки неопераційних елементів балансу	Неопераційні активи	ф. 1 р. 1000 + р. 1030 + р. 1035 + р. 1040 + р. 1045 + р. 1050 + р. 1090 + р. 1155 + р. 1160 + р. 1190 гр. 4	14+172+34+32	0,03 або 2,6%	11+169+18+35	0,02 або 2,4%
	Валюта балансу (актив)	ф. 1 р. 1300 гр. 4	9 651		9830	
К17- показники покриття фінансових витрат валовим прибут.	Валовий прибуток (збиток)	ф. 2 р. 2090 - р. 2095 гр. 3	-1 118	-29,1 або -2908,4%	-1267	-990,94 або -99093,7%
	Чисті фінансові витрати	ф. 2 р. 2250 - р. 2220 гр. 3	50-12		97-97	

Зведена таблиця фінансових показників, що використовуються для розрахунку інтегрального показника фінансового стану показує, що рівень загальної ліквідності зменшився та у 2019 р. підприємство покривало 39% поточних зобов'язань, то у 2021 р. – лише 28%. Показник оборотності запасів збільшився у 2021 р., що вказує на покращення ділової активності підприємства. Показники оборотності кредиторської заборгованості зменшилися майже у 5 разів.

Таблиця 2.10

**Динаміка фінансових показників, що використовуються для
розрахунку інтегрального показника фінансового стану**

ТОВ «Ювас-Трейд»

Фінансовий показник	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, (+/-)		
				2020-2019	2021-2020	2021-2019
К2- показники загальної ліквідності	0,39	0,25	0,28	-0,14	0,03	-0,11
К5 - показники оборотності запасів	не передбачено моделлю	28,03	31,41	-	3,38	-
К6 - показники покриття боргу валовим прибутком	-2,89	-0,92	-0,96	1,97	-0,04	1,93
К7 - показники заборгованості	не передбачено моделлю	0,13	0,13	-	0	-
К8- показники оборотності кредиторської заборгованості	273,5	40,3	56,52	-233,2	16,22	-216,98
К13 - показники частки неопераційних елементів балансу	не передбачено моделлю	0,03	0,02	-	-0,01	-
К17- показники покриття фінансових витрат валовим прибутком	-22,84	-29,1	-990,94	-6,26	-961,84	-968,1
К18 - показники заборгованості	0,04	не передбачено моделлю		-	-	-

Показники покриття боргу валовим прибутком зменшилися, але є від'ємними, що зменшує рівень кредитоспроможності підприємства. Від'ємними

є і показники покриття фінансових витрат валовим прибутком через формування валового збитку у 2019-2021 рр. Показники заборгованості та показники частки неопераційних елементів балансу не змінювалися у досліджуваному періоді.

Визначимо відповідність значення X2, X6, X8, X17, X18 та K2, K6, K8, K17, K18. З табл. 2.11 видно, що два показника (X2, X8) мають від'ємне значення, тобто їх значення є незадовільним. Таким чином, підприємство має недостатній рівень загальної ліквідності та оборотності кредиторської заборгованості.

Таблиця 2.11

**Розрахунок фінансових показників, що використовуються для
розрахунку інтегрального показника фінансового стану**

ТОВ «Ювас-Трейд» у 2019 р.

Фінансовий показник	2019 р.	Показники (Xi)	2019 р.
K2	0,39 або 39,4%	X2	-0,626
K6	-2,89 або -289,1%	X6	1,402
K8	273,5 або 27353,3%	X8	-0,921
K17	-22,84 або 2284,1%	X17	1,216
K18	0,04 або 4,0%	X18	1,216
$Z = 1,939 + 0,480 \cdot X2 + 0,556 \cdot X6 + 0,650 \cdot X8 + 0,282 \cdot X17 + 0,202 \cdot X18$			2,41

Визначимо клас кредитоспроможності ТОВ «Ювас-Трейд», оскільки значення інтегрального показника дорівнює 2,41, то це діапазон значення класу 4 (від 1,84 до 2,48), ймовірність дефолту ТОВ «Ювас-Трейд», становить 5-6%.

Визначимо відповідність значення X2, X5, X6, X7, X13, X17 та K2, K5, K6, K7, K8, K13, K17. З табл. 2.12 видно, що три показника (X2, X6, X17) мають від'ємне значення, тобто їх значення є незадовільним. Таким чином, підприємство має недостатній рівень загальної ліквідності, покриття боргу валовим прибутком та покриття фінансових витрат валовим прибутком. Оскільки значення інтегрального показника дорівнює 0,69, то це діапазон значення класу 6 (від 0,49 до 1,14), ймовірність дефолту ТОВ «Ювас-Трейд», становить 12-17% у 2020 р. проти 5-6% у 2019 р., що вказує на погіршення фінансового стану та зниження рівня кредитоспроможності.

Таблиця 2.12

**Розрахунок фінансових показників, що використовуються для
розрахунку інтегрального показника фінансового стану**

ТОВ «Ювас-Трейд» у 2020 р.

Фінансовий показник	2020 р.	Показники (Xi)	2020 р.
K ₂	0,25 або 25,0%	X ₂	-1,744
K ₅	28,03 або 2803,4%	X ₅	0,224
K ₆	-0,92 або -92,2%	X ₆	-1,843
K ₇	0,13 або 12,6%	X ₇	0,360
K ₈	40,3 або 4031,1%	X ₈	0,535
K ₁₃	0,03 або 2,6%	X ₁₃	0,545
K ₁₇₋	-29,1 або -2908,4%	X ₁₇	-1,786
$Z = 2,094 + 0,389 \cdot X_2 + 0,466 \cdot X_5 + 0,523 \cdot X_6 + 0,265 \cdot X_7 + 0,576 \cdot X_8 + 0,279 \cdot X_{13} + 0,237 \cdot X_{17}$			0,69

Визначимо відповідність значення X₂, X₅, X₆, X₇, X₁₃, X₁₇ та K₂, K₅, K₆, K₇, K₈, K₁₃, K₁₇. З табл. 2.13 видно, що три показника (X₂, X₆, X₁₇) мають від'ємне значення, тобто їх значення є незадовільним. Таким чином, підприємство продовжує мати недостатній рівень загальної ліквідності, покриття боргу валовим прибутком та покриття фінансових витрат валовим прибутком як і у 2020 р.

Таблиця 2.13

**Розрахунок фінансових показників, що використовуються для
розрахунку інтегрального показника фінансового стану**

ТОВ «Ювас-Трейд» у 2021 р.

Фінансовий показник	2021 р.	Показники (Xi)	2021 р.
K ₂	0,28 або 28,3%	X ₂	-1,744
K ₅	31,41 або 3140,8%	X ₅	0,224
K ₆	-0,96 або -96,2%	X ₆	-1,843
K ₇	0,13 або 13,4%	X ₇	0,360
K ₈	56,52 або 5652,2%	X ₈	0,535
K ₁₃	0,02 або 2,4%	X ₁₃	0,545
K ₁₇₋	-990,94 або -99093,7%	X ₁₇	-1,786
$Z = 2,094 + 0,389 \cdot X_2 + 0,466 \cdot X_5 + 0,523 \cdot X_6 + 0,265 \cdot X_7 + 0,576 \cdot X_8 + 0,279 \cdot X_{13} + 0,237 \cdot X_{17}$			0,69

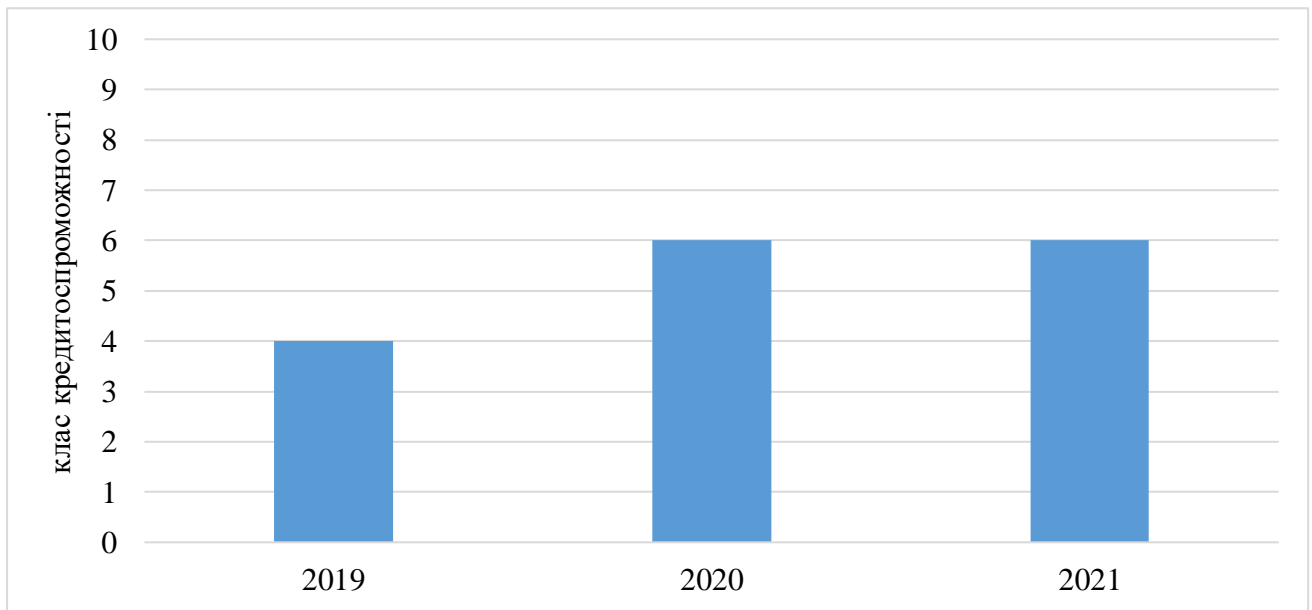

Рис. 2.1. Класи кредитоспроможності ТОВ «Ювас-Трейд»

Оскільки значення інтегрального показника дорівнює 0,69, то це діапазон значення класу 6 (від 0,49 до 1,14), ймовірність дефолту ТОВ «Ювас-Трейд», становить 12-17% у 2021 р. Клас кредитоспроможності та рівень ймовірності дефолту не змінилися у 2021 р. порівняно з 2020 р.

Згідно Наказу Міністерства фінансів України від 14.07.2016 р. № 616 [21] для ТОВ «Ювас-Трейд» застосовується модель №6, що відповідає оптовій та роздрібній торгівлі:

$$Z = 1,03 \times K_3 + 0,001 \times K_4 + 0,16 \times K_6 + 0,6 \times K_7 + 2,9 \times K_8 + 0,08 \times K_9 - 0,14 \quad (2.3)$$

Модель аналізу інтегрального показника фінансового стану базується на шести коефіцієнтах (K_3 – коефіцієнт фінансової незалежності, K_4 – коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом, K_6 – коефіцієнт рентабельності продажів за ЕВІТ, K_7 – коефіцієнт рентабельності операційної діяльності за ЕВІТДА, K_8 – коефіцієнт рентабельності активів за чистим прибутком, K_9 – коефіцієнт оборотності оборотних активів) з десяти можливих. У досліджуваному періоді значення фінансової незалежності, покриття необоротних активів власним капіталом, оборотності оборотних активів (табл. 2.14) зменшилися, що вказує на тенденції погіршення за кількома напрямками фінансового стану.

Таблиця 2.14

Розрахунок фінансових показників, що використовуються для розрахунку інтегрального показника фінансового стану ТОВ «Ювас-Трейд» у 2019-2021 рр.

Фінансовий показник	Формула розрахунку	Алгоритм розрахунку	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення, (+/-)		
						2020-2019	2021-2020	2021-2019
К ₃ – коефіцієнт фінансової незалежності	Власний капітал	ф.1 р.1495 гр.4	0,24	0,21	0,21	-0,03	0,00	-0,03
	Валюта балансу	ф.1 р.1900 гр.4						
К ₄ – коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	Власний капітал	ф.1 р.1495 гр.4	0,25	0,21	0,22	-0,04	0,01	-0,03
	Необоротні активи	ф.1 р.1095 гр.4						
К ₆ – коефіцієнт рентабельності продажів за ЕВІТ	Фінансовий результат від операційної діяльності	ф.2 р.2190–2195 гр.3	-0,35	-0,36	0,37	0,00	0,73	0,73
	Чистий дохід від реалізації	ф.2 р.2000 гр.3						
К ₇ – коефіцієнт рентабельності операційної діяльності за ЕВІТДА	ЕВІТДА	ф.2 р.2190–2195+2515 гр.3	-0,25	-0,22	0,18	0,03	0,40	0,43
	Чистий дохід від реалізації + інші операційні доходи	ф.2 р.2000+2120 гр.3						
К ₈ – коефіцієнт рентабельності активів за чистим прибутком	Чистий фінансовий результат	ф.2 р.2350 -2355 гр.3	-0,01	-0,01	0,01	0,00	0,01	0,02
	Валюта балансу	ф.1 р.1300 (гр.3+гр.4):2						
К ₉ – коефіцієнт оборотності оборотних активів	Чистий дохід від реалізації	ф.2 р.2000 гр.3	5,16	4,80	1,84	-0,36	-2,96	-3,32
	Операційні оборотні активи	ф.1 [р.1195 – 1160 – 1165 (гр.3+гр.4)] :2						

За формулою 2.3 розраховано значення інтегрального показника фінансового стану ТОВ «Ювас-Трейд» на отримано такі значення: 2019 р. – 0,28, 2020 р. – 0,25, 2021 р. – 0,41. За додатком 6 Наказу Мінфіну України від 14.07.2016 р. № 616 визначено клас кредитоспроможності – клас 2, якому відповідають значення від +0,16 до +0,9. Незважаючи на зростання значення інтегрального показника у 2021 р., клас кредитоспроможності не змінився та трактується як «достатній рівень спроможності виконувати свої зобов'язання та незначна ймовірність дефолту» [21].

Отже, кредитоспроможність підприємства перебуває на достатньому рівні з позиції залучення кредитів міжнародних фінансових організацій, проте з позиції залучення кредитів комерційних банків України кредитоспроможність перебуває на низькому рівні.

РОЗДІЛ 3

ПЕРСПЕКТИВИ ПОКРАЩЕННЯ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Напрями покращення фінансового стану та кредитоспроможності підприємства

Основна роль в системі забезпечення кредитоспроможності підприємства відводиться використанню внутрішніх механізмів фінансової стабілізації підприємства (оперативний – система заходів, що базується на використанні принципу «відсікання зайвого»; тактичний – система заходів, що базується на використанні принципу «стискування підприємства»; стратегічний – система заходів, що базується на використанні моделі «стійкого економічного росту»).

Для усунення поточної неплатоспроможності оперативні заходи зі стабілізації фінансової ситуації ґрунтуються «на принципі «відсікання зайвого», а саме скороченні поточних витрат з метою попередження зростання фінансових зобов'язань і реалізації окремих видів активів з метою збільшення позитивного грошового потоку, а також термінове стягнення дебіторської заборгованості. За допомогою погашення дебіторської заборгованості підприємство може підвищити рівень ліквідності. В даному випадку можливий факторинг, тобто передача права на затребування дебіторської заборгованості. Банк придбає право на затребування дебіторської заборгованості покупця і замовника продукції, що дозволить підприємству найшвидше отримати грошові кошти» [29].

Для забезпечення повного і своєчасного отримання грошових коштів, що забезпечить загальну ліквідність та платоспроможність підприємства, яка є проблемною складовою фінансового стану ТОВ «Ювас-Трейд» і негативно впливає на рівень кредитоспроможності і його клас, на нашу думку, необхідно проводити наступну роботу зі зниження дебіторської заборгованості ТОВ «Ювас-Трейд»:

- здійснювати щоденний контроль надходження грошових коштів;
- з підприємствами укладати договори із застосуванням авансової системи розрахунків, передплати. В окремих випадках та до підприємств-покупців застосовувати платіжні доручення-вимоги, які передбачають погодження негайної сплати за поставлені будівельні матеріали та іншу супутню продукцію;
- своєчасно виставляти рахунки на оплату будівельних матеріалів, акти виконаних робіт щодо доставки будівельних матеріалів, акти звіряння розрахунків;
- з підприємствами листуватися: направляти листи-нагадування про заборгованість, необхідність її сплати;
- погоджувати графіки погашення заборгованості;
- проводити претензійну роботу, в тому числі із застосуванням судових процедур.

Одним з основних і найбільш радикальних напрямів забезпечення кредитоспроможності підприємства є пошук внутрішніх резервів зі збільшення прибутковості торгівельної та іншої супутньої діяльності і досягнення беззбиткової роботи за рахунок повнішого використання потужностей та ринкової кон'юнктури, приймати активну участь у тендерах з приводу закупівлі будівельних матеріалів, що активізується з відбудовою України, відновленням «Великого будівництва», підвищення якості і конкурентоспроможності продукції, раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, скорочення непродуктивних витрат і втрат, зниження собівартості реалізованої продукції або її оптимізація відповідно до чистого доходу від реалізації продукції.

У ТОВ «Ювас-Трейд» залишається збитковим продаж товарів і послуг, оскільки підприємство формувало валовий збиток у 2019-2021 рр. і чистий дохід від реалізації не покривав собівартість реалізованої продукції. Показник валового прибутку знаходиться у чисельнику К6 - показники покриття боргу валовим прибутком та К17- показники покриття фінансових витрат валовим прибутком, тому для покращення рівня кредитоспроможності потрібно постійно моніторити за валовим прибутком.

Мета забезпечення кредитоспроможності вважається досягнутою, якщо усунена поточна неплатоспроможність підприємства, тобто обсяг надходження грошових коштів перевищив обсяг невідкладних фінансових зобов'язань в короткостроковому періоді. Це означає, що загроза банкрутства підприємства в поточному відрізку часу ліквідована або носить, як правило, відкладений характер.

Наступним етапом є відновлення фінансової стійкості як необхідної умови кредитоспроможності. К7 (показник заборгованості) безпосередньо вказує на фінансову стійкість та враховується у моделі інтегрального показника, тому покращити стан кредитоспроможності та підвищити ймовірність одержання кредиту можливо лише за умови підвищення К7 і фінансової стійкості загалом.

Тому важливо одночасно усунути негативні причини або різко обмежити їх вплив на кредитоспроможність підприємства. Це дозволить усунути загрозу банкрутства не лише в короткому, але і у відносно тривалішому проміжку часу.

Досягнення кредитоспроможності підприємства в середньостроковому періоді відбувається як продовження реалізації заходів, що приймаються зі скорочення споживання фінансових ресурсів і збільшення позитивного потоку приросту власних фінансових ресурсів.

Скорочення необхідного обсягу споживання фінансових ресурсів можна досягти наступними заходами: скороченням обсягу виробничої діяльності за рахунок припинення випуску нерентабельної продукції; скороченням підрозділів апарату управління; скороченням частини допоміжних і підсобних підрозділів; забезпеченням оновлення позаоборотних активів переважно за рахунок їх оренди (лізингу); здійсненням дивідендної політики, адекватної кризовому фінансовому розвитку підприємства, з метою збільшення чистого прибутку, що направляється на розвиток виробництва.

Мета цього етапу забезпечення кредитоспроможності вважається досягнутою, якщо підприємство вийшло на рубіж фінансової рівноваги. Фінансова рівновага підприємства забезпечується за умови, що обсяг позитивного

грошового потоку за усіма видами господарської діяльності в певному періоді дорівнює планованому обсягу негативного грошового потоку.

В умовах ринкових відносин основним завданням підприємства є підвищення ефективності його функціонування за рахунок раціонального управління грошовими потоками, яке дозволить забезпечити фінансову рівновагу та ритмічність діяльності підприємства, прискорити обіг капіталу, знизити ризик неплатоспроможності та отримати прибуток.

Завершальним етапом відновлення кредитоспроможності є забезпечення фінансової рівноваги в тривалому періоді.

Повне забезпечення кредитоспроможності досягається тільки тоді, коли підприємство забезпечило тривалу фінансову рівновагу в процесі свого функціонування, створило умови для свого самофінансування, розвитку виробництва та усунення старих й виникаючих нових загроз поліпшенню фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання.

Для оперативного внутрішнього аналізу поточної кредитоспроможності, щоденного контролю за надходженням коштів від продажу продукції, погашення дебіторської заборгованості та іншими надходженнями грошових коштів, а також для контролю за виконанням платіжних зобов'язань перед постачальниками, банками та іншими кредиторами складається платіжний календар, в якому, з одного боку, підраховуються готівкові і очікувані платіжні кошти, а з іншого - платіжні зобов'язання на цей же період.

Окрім складання платіжного календаря фінансові менеджери підприємства можуть розробляти заходи з прискорення залучення грошових коштів і уповільненню їх виплат.

У число заходів з прискорення залучення грошових коштів в короткостроковому періоді, на нашу думку, можуть входити: забезпечення часткової і повної передоплати за продукцію (послуги) що має великий попит на ринку; скорочення термінів надання товарного кредиту; збільшення розміру цінових знижок для реалізації продукції за готівковий розрахунок; прискорення інкасації простроченої дебіторської заборгованості; використання сучасних форм

реінвестування дебіторської заборгованості (врахування векселів, факторингу, форфейтингу).

У число заходів з уповільнення виплат грошових коштів в короткостроковому періоді можуть входити: збільшення узгодженості з постачальниками термінів надання підприємству товарного кредиту; придбання довгострокових активів на умовах лізингу; реструктуризація отриманих кредитів шляхом перетворення короткострокових в довгострокові.

Але оскільки ці заходи, підвищуючи рівень абсолютної кредитоспроможності підприємства в короткостроковому періоді, можуть створити проблеми дефіцитності грошових потоків в майбутньому, то паралельно мають бути розроблені заходи зі збалансованості дефіцитного грошового потоку в довгостроковому періоді.

У число заходів з прискорення залучення грошових коштів в довгостроковому періоді, на нашу думку, можуть входити: додаткова емісія акцій; додатковий випуск облігаційної позики; залучення довгострокових кредитів; продаж частини довгострокових фінансових вкладень; продаж або здача в оренду неживаних видів основних засобів.

У число заходів з уповільнення виплат грошових коштів в довгостроковому періоді можуть входити: зниження суми постійних витрат підприємства; скорочення обсягу реальних інвестицій; скорочення обсягу фінансових інвестицій; передача в муніципальну власність об'єктів соціально-культурного призначення.

Окрім перерахованих заходів підвищити кредитоспроможність підприємства можна шляхом: зниження суми постійних витрат підприємства; забезпечення валового прибутку проти валового збитку у 2019-2021 рр. зниження рівня змінних витрат; проведення ефективної податкової політики; використання методів прискореної амортизації. Можна стверджувати, що стійкий фінансовий стан, віднесення підприємства до високого класу кредитоспроможності, зростання доходів від основної діяльності, позитивна кредитна історія та довгострокове співробітництво з кредитними організаціями дозволяє суб'єкту господарювання в

подальшому успішно поєднувати власну політику фінансування відтворення основних засобів і оборотних коштів з можливістю подальшого рефінансування і здешевлення позик.

3.2. Шляхи оптимізації кредитних ресурсів підприємства

На рис. 3.1 наведено прогнозування фінансових ресурсів ТОВ «Ювас-Трейд» та визначено наявність непогашених довгострокових зобов'язань, що в рази більші від власного капіталу та поточних зобов'язань. У свою чергу, рішення про виділення коштів на фінансування капітальних інвестицій (ТОВ «Ювас-Трейд» для впровадження інвестування за напрямом логістичного комплексу Smart Grid та складів будівельних матеріалів) чи на надання їм так званої фінансової підтримки, яка по факту часто є покриттям поточних збитків, мають спиратися передусім на певні обґрунтовані принципи і критерії.

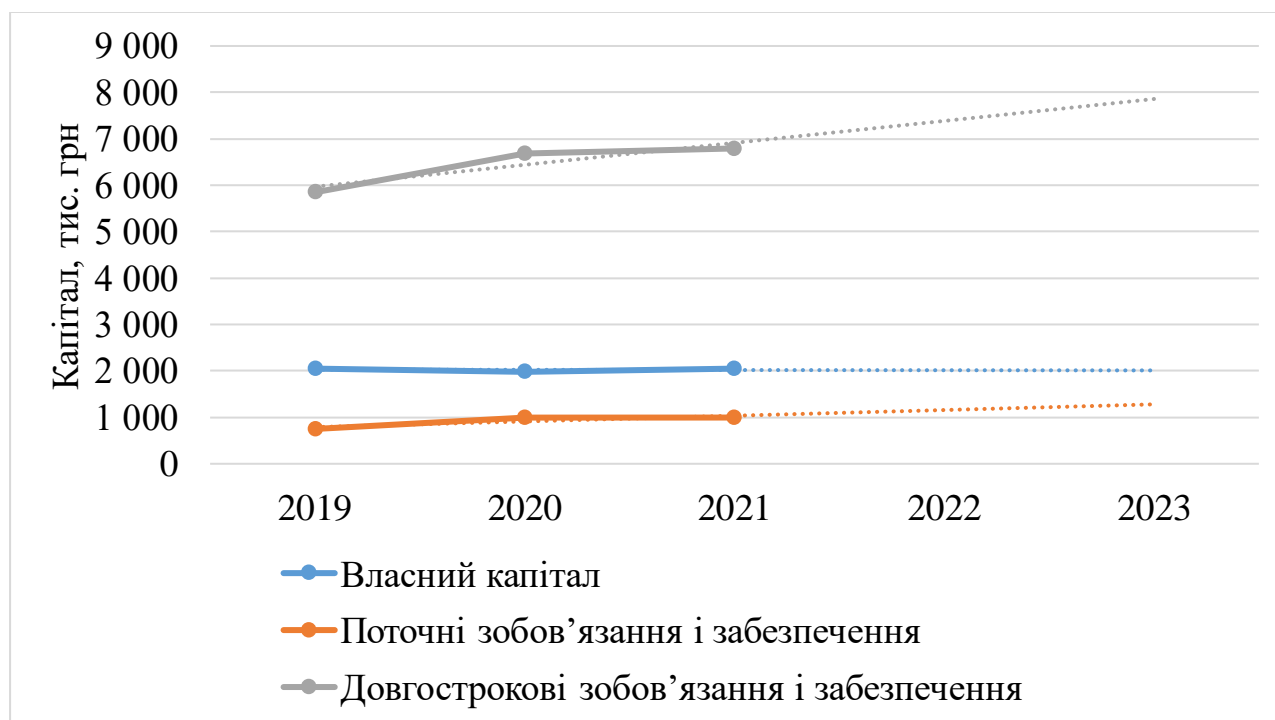

Рис. 3.1. Прогнозування фінансових ресурсів ТОВ «Ювас-Трейд»

ТОВ «Ювас-Трейд» може отримати фінансування від власників (засновників).

Іншим альтернативним джерелом фінансування може бути емісія облігацій. Законодавством встановлено, що «облігації – це іменні облігації, емітентом яких є юридична особа (крім міжнародної фінансової організації), що здійснює підприємницьку діяльність з метою одержання прибутку, а також інші юридичні особи у встановлених законом випадках» [30]. Емісія корпоративних облігацій здійснюється юридичними особами тільки після повної сплати внесків до свого статутного капіталу, що відповідає складу фінансових ресурсів ТОВ «Ювас-Трейд», але ймовірність купівлі корпоративних облігацій низька через невеликі обсяги діяльності підприємства, ймовірність не проходження лістингу на фондових біржах.

Серед напрямів кредитування підприємства для ТОВ «Ювас-Трейд» перспективним є кредитування за Державною програмою «Доступні кредити 5-7-9 %», яка має велику вагу для підтримання ділової активності та забезпечення економічної безпеки країни як необхідної передумови фінансової стабільності. Під час війни ця програма стала ще й основним драйвером підтримання бізнесу за рахунок надання кредитних ресурсів [31]. За програмою «Доступні кредити 5-7-9%» держава компенсує підприємцю частину кредитного навантаження. Чим більше робочих місць ви створюєте, тим більшу компенсацію відсотків за кредитом отримуєте.

Переваги залучення ТОВ «Ювас-Трейд» кредитів за Державною програмою «Доступні кредити 5-7-9 %»:

1. Знижена відсоткова ставка завдяки компенсації державою.
2. Рефінансування заборгованості за кредитами бізнесу в банках України під 0% шляхом надання державної компенсації процентів.
3. Отримання кредиту зручними частинами (траншами) з перерахуванням безпосередньо партнерам.
4. Зручний графік погашення кредиту: рівними частинами або адаптований. Спеціальні умови для агробізнесу (для ТОВ «Ювас-Трейд» не актуально, вид діяльності інший).

Вимоги до підприємств ТОВ «Ювас-Трейд» виконує: ведення господарської діяльності більше 12 міс., прибуткова господарська діяльність за останній звітний рік, річний дохід від діяльності не більше 50 млн. євро (сумарно по групі пов'язаних компаній).

Кредити за Державною програмою «Доступні кредити 5-7-9 %» класифікують таким чином:

1. Кредит для енергозабезпечення бізнесу. Ставка - 0% річних протягом дії воєнного стану та протягом одного місяця після його припинення або скасування; 5% річних - після завершення періоду, зазначеного вище, строк кредиту - до 60 місяців, сума - від 100 тис до 60 млн грн, власний внесок - від 30%, оформлення - без нотаріуса, страхування предмету застави обов'язкове, погашення - рівними частинами, можливість пільгового періоду до 3 місяців, застава - обладнання, що купується або вже є у власності клієнта, та порука власника бізнесу, цільове призначення - обладнання, що забезпечує безперебійну роботу енергосистеми бізнесу (генератори для виробництва електроенергії, сонячні панелі, електронакопичувачі, акумулятори, вітрогенератори, біопаливо).

2. Інші кредити за державною програмою (кредит на релокацію бізнесу, кредит для фінансування підприємницької діяльності, кредит на запобігання та подолання наслідків російської агресії, кредит «Антикризові заходи» на подолання наслідків COVID-19»), надаються комерційними банками на прикладі Ощадбанку описані у табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Доступні кредити 5-7-9% [32]

Умови кредиту	Характеристика
1	2
Кредит на релокацію бізнесу	
Ставка	0% річних, протягом дії воєнного стану на території України та протягом одного місяця після його припинення або скасування
По завершенню цього періоду та до завершення строку кредитування	5%
Максимальний термін кредитування	60 міс
Термін кредитування	на період воєнного стану
Цільове призначення	здійснення капітальних витрат, пов'язаних із провадженням

	Позичальником господарської діяльності; поповнення оборотного капіталу
Кредит для фінансування підприємницької діяльності	
Ставка	12% річних
Строк кредиту	не може перевищувати 12 місяців
Сума	від 100 000 грн до 500 000 грн
Разова комісія	1.5% від суми кредиту
Забезпечення	порука власника
Цільове призначення	поповнення оборотного капіталу
Кредит 0% під держгарантії	
Ставка	від 0%
Максимальний термін кредитування	12 міс.
Разова комісія	0,5% від суми кредиту
Сума	до 60 млн. грн
Максимальна сума гарантії від держави	80%
Запобігання та подолання наслідків російської агресії	
Ставка	0% річних протягом дії воєнного стану та протягом одного місяця після його припинення або скасування; 5% річних - після завершення періоду, зазначеного вище
Строк кредиту	до 60 місяців
Сума	до 60 млн. грн.
Цільове призначення	поповнення оборотного капіталу; здійснення капітальних витрат, пов'язаних із провадженням господарської діяльності
«Антикризові заходи» на подолання наслідків COVID-19	
Кредит на поповнення обігових коштів	Кредит до 60 млн грн на 3 роки 0% річних на строк дії карантину, та протягом 90 днів з дня його відміни, 7% річних - після завершення періоду, зазначеного вище
Фінансування капітальних витрат тільки для виробників лікарських засобів, медичних виробів та медичного обладнання	Кредит до 60 млн грн на 3 роки 0% річних на строк дії карантину, та протягом 90 днів з дня його відміни, 7% річних - після завершення періоду, зазначеного вище. Додаткові умови: Збереження фонду оплати праці працівників не менше 50%; Збереження середньої чисельності працівників не 50%

Шляхи оптимізації фінансових ресурсів та визначення частки кредитів визначаються концепціями оптимальної структури капіталу, при цьому «структура капіталу» — це пропорція фінансових ресурсів підприємства, залучених на різні терміни на умовах позики або власності, необхідних для забезпечення потреб фінансово- господарської діяльності з метою реалізації завдань, що чинять безпосередній вплив на показники фінансового стану» [33, с. 193].

Після світової фінансової кризи 2008 року основна увага в дослідженнях була зміщена на проблематику узгодження структури капіталу та диверсифікації

ризиків, а також визначення апетиту до ризику (risk appetite). Якщо уважно проаналізувати сформовані на рисунку 3 кластери, то можна зазначити, що поняття «фінансова криза» (financial crisis) має безпосередній зв'язок із поняттям «оцінка ризику» (risk assessment) та борг (debt) [35, с. 89]. Проблему структури капіталу досліджували вчені [35, 36, 37, 38] з позиції застосування різних методів оптимізації структури капіталу.

Розглянемо метод, а саме метод оптимізації структури капіталу за критерієм мінімізації її вартості. Процес оптимізації капіталу за допомогою цього методу заснований на попередній оцінці вартості власного і позикового капіталу за різних умов його залучення та здійснення багатоваріантних розрахунків середньозваженої вартості капіталу (табл. 3.2).

Формула для розрахунку середньозваженої вартості капіталу ТОВ «Ювас-Трейд»:

$$WACC = C_e \cdot \frac{E}{D+E} + C_d \cdot (1-T) \cdot \frac{D}{D+E}, \quad (3.1)$$

де C_e – вартість власного капіталу;

$E/(D+E)$ – частка власного капіталу в структурі джерел фінансування;

C_d – вартість позикового капіталу;

T – ставка податку на прибуток,

$D/(D+E)$ – частка позикового капіталу в структурі джерел фінансування [38, с. 282].

При розрахунку середньозваженої вартості ТОВ «Ювас-Трейд» необхідно враховувати:

- власний капітал за часткою від 20% до 65%,
- позиковий капітал за часткою від 35% до 80%, в тому числі позики за державною програмою «5-7-9%».

Дивідендів підприємство не сплачує, тому вважаємо рівною 0, ставка податку на прибуток становить 18%. Під час розрахунку використовувалось

середнє значення ставки відсотка за кредит за інформацією з сайту Ощадбанку, розділ «Кредити для бізнесу» за ставкою 18,9% [39].

Таблиця 3.4

Розрахунок середньозваженої вартості капіталу

№		Факт 2021	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Загальна потреба в капіталі, %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2	Варіанти структури капіталу, % :											
2а	власний капітал	20,8	20,0	25,0	30,0	35,0	40,0	45,0	50,0	55,0	60,0	65,0
2б	позиковий капітал, в т. ч.	79,2	80,0	75,0	70,0	65,0	60,0	55,0	50,0	45,0	40,0	35,0
2б.1	Державна програма «5-7-9%»	0	50	45	30	30	25	20	10	10	5	0
3	Рівень передбачених дивідендних виплат, %	0	0	0	0	0	0	0	0	10	10	20
4	Рівень ставки відсотка за кредит з урахуванням премії за ризик, %	35,41	18,90	18,90	18,90	18,90	18,90	18,90	18,90	18,90	18,90	18,90
4.1	Державна програма «5-7-9%»	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Ставка податку на прибуток, %	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
6	Податковий коректор (1-ряд.5)	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82
7	Рівень ставки відсотка за кредит з урахуванням податкового коректора (ряд.4 * ряд. 6)	29,04	15,50	15,50	15,50	15,50	15,50	15,50	15,50	15,50	15,50	15,50
8	Вартість складових частин капіталу:											
8а	власної частини ((ряд.2а * ряд. 3)/100))	0	0	0	0	0	0	0	0	5,5	6	13
8б	позикової частини ((ряд.2б * ряд. 7)/100))	28,06	4,65	4,65	6,20	5,42	5,42	5,42	6,20	5,42	5,42	5,42
9	Середньозважена вартість капіталу, % ((ряд.8а*2а+8б*2б)/100))	28,06	4,65	4,65	6,20	5,42	5,42	5,42	6,20	10,92	11,42	18,42

Результати розрахунку середньозваженої вартості капіталу ТОВ «Ювас-Трейд» вказують, що у 2021 р. середньозважена вартість капіталу (WACC) становила 28%, тобто була мінімальною. Проте мінімальна вартість капіталу для потреб інвестування досягається за варіанту 1-2, коли частка власного капіталу – 20% або 25%, частка кредитів банків – 80% або 75%, зобов'язань кредитами за програмою «5-7-9%» - 50% або 45,0%.

3.3. Зарубіжний досвід аналізу та покращення кредитоспроможності підприємства

Зарубіжний досвід аналізу кредитоспроможності підприємства базується на різних системах аналізу: CAMPARI, PARTS, PARSER, 4FC, MEMO RISK та ін. (рис. 3.2).

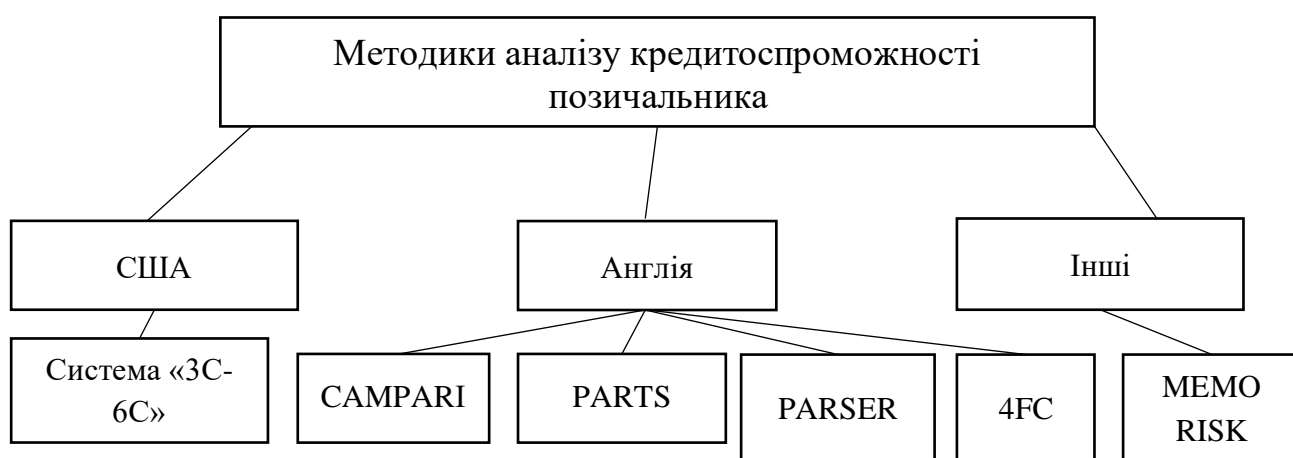

Рис. 3.2. Світові системи аналізу кредитоспроможності позичальника

Джерело: [12, с. 292]

В Англії для аналізу кредитоспроможності позичальника застосовують системи CAMPARI, PARTS, PARSER, 4FC. Наприклад, система CAMPARI складається з character (характер власника, його ділова репутація та імідж, одяг та поведінка підприємців), ability (здатність повернути кредит), means (засоби, наявність бізнес-плану у якому буде описано знання галузі, цільових ринків,

конкурентів), purpose (призначення, мета для отримання кредиту), amount (сума кредиту та її економіко-технічне обґрунтування), repayment (наявність умов для погашення, що підтверджується фінансовою документацією про отримання прибутку у майбутніх періодах), insurance (страхування або розробка резервного (альтернативного) плану) [40].

Концепція кредитоспроможності розвивалася відповідно до збільшення кількості її стандартів, які проходили кілька етапів, оскільки кожен новий етап являв собою збільшення кількості стандартів (змінних), які необхідно вивчати, що призводить до більш точної оцінки кредитоспроможності. кредитоспроможності покупців [41]:

Модель 3С є однією з найстаріших моделей кредитоспроможності та ця модель передбачає для визначення кредитоспроможності вивчення трьох стандартів:

1) характер, що передбачає вивчення історії кредитних операцій позичальника для визначення ступеня сплати зобов'язання;

2) капітал, що передбачає вивчення фінансового стану позичальника та визначення нерухомості, інвестицій та особистих заощаджень, які можуть бути використані у разі несплати боргу з доходу.

3) спроможність, що передбачає можливість погасити борг, отримавши достатній дохід для обслуговування боргу та його погашення.

Модель 4С або модель чотирьох кредитних атрибутів розширила стандарти кредитоспроможності на чотири фактори [11]: потенціал, капітал, характер та умови, що вказує на макроекономічні змінні та умови конкуренції, які можуть впливати на майбутні результати діяльності позичальника та його здатність отримувати грошові надходження.

Модель 5С передбачає, що існує п'ять критеріїв, які необхідно брати до уваги під час визначення кредитоспроможності позичальників – потужність, капітал, характер, умови та застава, яка є альтернативним джерелом платежів за одержані кредити, а наявність застави не обов'язково є відправною точкою для надання кредиту.

Модель 5P: Модель 5P передбачає дотримання п'яти стандартів у звіті про кредитоспроможність клієнта, а саме:

1) люди: Це один із найважливіших факторів, який слід брати до уваги, оскільки банки оцінюватимуть позичальника за особистими характеристиками її власника, а компетентність управлінської команди та фінансового менеджера є однією з речей, які ретельно оцінюються банками;

2) мета. Важливо, щоб мета отримання кредиту була конкретною, оскільки позичальники часто використовують кредит не за призначенням, що призводить до дефолту;

3) оплата як фактор оцінки активів позичальника та його здатності отримувати прибуток від своєї звичайної діяльності;

4) захист, що означає наявність застави і найкращим типом застави є грошова застава (строкові депозити);

5) перспектива за певних обставин, пов'язаних з поточним і майбутнім процесом надання кредиту.

Модель PRISM: вона визначає п'ять стандартів кредитоспроможності: мета, оплата, перспектива, гарантії та управління.

Модель 6C визначає шість стандартів кредитоспроможності, і цими стандартами є: характер, ємність, капітал, застава, умови та контроль. Вона відображає здатність менеджерів компанії керувати бізнес-ризиками, маючи здоровий глузд для прийняття рішень.

Модель 7C встановлює сім стандартів кредитоспроможності: характер, ємність, капітал, застава, умови, покриття, оскільки банки хочуть знати, чи захищені їхні кредитні гроші від будь-яких надзвичайних ситуацій, які можуть статися, що надає великого значення страхуванню та грошовому потоку.

Модель 9C починає з моделі п'яти стандартів у моделі 5 C, додавши чотири інші стандарти, такі як культура, компенсація, компетентність і близькість, на додаток до попередніх п'яти стандартів, якими є: характер, здатність, капітал, застава та обставини.

Модель 18C використано суміш стандартів попередніх моделей і до неї

додано деякі критерії. Ця модель представляє вісімнадцять критеріїв для визначення кредитоспроможності:

1. Character/ Culture (характер/культура) передбачає оцінку безпеки позичальника або галузі, в якій він працює, і оцінка ризиків.
2. Competence (компетенція) передбачає вивчення здатності запускати певний новий продукт і здатності отримувати прибуток.
3. Continuity of management (безперервність управління), що забезпечує гарантії захисту від втрати ключових осіб у фінансовій агенції.
4. Corporate Constitution (статут компанії).
5. Consumer & Competition (споживач і конкуренція), що включає оцінку ринків і конкурентних умов на ринках.
6. Controls Over Costs and Cash (контроль над витратами та грошима), що передбачає оцінки витрат та грошових потоків, в тому числі контроль над надлишком коштів, що буде потрібний для погашення кредиту.
7. Capacity to Contract (спроможність укладати контракти).
8. Creditability of Accounts (достовірність рахунків).
9. Cause or Purpose & Term of Loan (причина або мета, термін позики), що передбачає вивчення ризиків, пов'язаних із наданням позики, а також того, чи вона реалістична.
10. Capital Required in Total (загальний необхідний капітал), що визначається шляхом ретельного підходу до калькуляції витрат.
11. Capital Contribution of the Bank (капітальний внесок банку), що включає наявні кошти, які залежатимуть від зобов'язань банку перед різними секторами, максимум, який буде позичено одному позичальнику, і рівень власного капіталу, який належить позичальнику.
12. Contribution to Bank Profits (внесок у прибутки банку): чим вищий ризик кредитування даного позичальника, тим вища процентна ставка банку.
13. Commitment (зобов'язання), що вимагає роз'яснення того, наскільки позичальники зобов'язані оцінити ймовірність погашення.
14. Contingencies (непередбачені зобов'язання): графіки платежів повинні

включати всі можливості, включаючи непередбачені зобов'язання.

15. Comprehensive Cash flow Projections (комплексні прогнози грошових потоків).

16. Current Trading (поточна торгівля).

17. Conditions of Drawdown (умови вилучення коштів).

18. Continuing Covenants (постійні угоди): це означає, що позичальники повинні будуть продемонструвати свою здатність виконувати свої угоди щодо конкретних позицій, таких як прибутковість і ліквідність на постійній основі.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі проведено оцінку кредитоспроможності підприємств в Україні та розроблено шляхи його вдосконалення.

1. Визначено сутність кредитоспроможності підприємств, яка є обов'язковою частиною процесу кредитування через можливість кредитування лише кредитоспроможних позичальників. На основі аналізу поглядів різних вчених визначено, що кредитоспроможність це сукупність умов, що дозволяють кредитору (комерційний банк, інвестиційний фонд, кредитна компанія, інша державна або кредитна установа) надати кредит у необхідному обсязі та на необхідний час, а позичальнику виконати боргові зобов'язання відповідно до умов кредитного договору у необхідному обсязі та відповідний час.

2. Систематизовано підходи до аналізу кредитоспроможності підприємств: 1) підходи, що базуються на іноземному досвіді та застосовуються іноземними банками, іноземними інвесторами, 2) підходи, що базуються на наукових працях вчених, але не завжди використовуються на практиці під час кредитування та аналізу кредитоспроможності, 3) підходи, що базуються на нормативно-правових актах державних органів влади та застосовуються комерційними банками, інвесторами, державними органами і є обов'язковими до застосування тощо. Чинними в Україні є Наказ Міністерства фінансів України від 14.07.2016 р. № 616 зі змінами та доповненнями та Постанова НБУ від 30.06.2016 р. №351 зі змінами та доповненнями.

3. Досліджено порядок аналізу кредитоспроможності підприємств на другому етапі кредитування, коли відбувається вивчення та визначення кредитоспроможності клієнта на основі кредитної документації, присвоєння класу кредитоспроможності за результатами моделі інтегрального показника боржника та інших ознак позичальника. На четвертому етапі кредитування, коли відбувається обслуговування та погашення кредиту, а також здійснення контролю за виконанням умов кредитного договору, оцінка кредитоспроможності

відбувається не рідше одного разу на 3 або 12 місяці, підтвердження або зміна класу кредитоспроможності.

4. Розглянуто загально-організаційну та економічну характеристику ТОВ «Ювас-Трейд» як підприємства, що працює на ринку з 2009 р. та спеціалізується на торгівлі будівельними матеріалами (матеріали для утеплення фасаду, гідроізоляція, покрівля, водосток, фарби та ґрунтовки, штукатурки, шпаклівки, клея для плитки та утеплювача, суміші для підлоги, сухі будівельні суміші, сітки, фільтри повітря, лаки, звукоізоляція, покриття підлоги, паливні брикети, холодний асфальт) підприємства;

5. Проведено аналіз фінансового стану ТОВ «Ювас-Трейд». Погіршення фінансового стану було через недостатній рівень ліквідності, платоспроможності (недостатність грошей та оборотних активів), фінансової стійкості (недостатність власного капіталу та збільшення заборгованості за довгостроковими кредитами, іншими складовими залучених коштів), ділової активності (недостатність темпу збільшення чистого доходу від реалізації продукції проти темпу збільшення капіталу, оборотних активів тощо). Рентабельність свідчить про досягнення прибутковості у 2021 р. проти збитковості у 2019-2020 рр.

6. Проведено аналіз кредитоспроможності, яка перебуває на достатньому рівні з позиції залучення кредитів міжнародних фінансових організацій, проте з позиції залучення кредитів комерційних банків України кредитоспроможність перебуває на низькому рівні. Діапазон значення класу 4, ймовірність дефолту ТОВ «Ювас-Трейд», становить 5-6% у 2019 р. Діапазон значення класу 6, ймовірність дефолту становить 12-17% у 2020-2021 р.

7. Розроблено напрями поліпшення фінансового стану та кредитоспроможності підприємства: зниження суми постійних витрат підприємства; забезпечення валового прибутку проти валового збитку у 2019-2021 рр. зниження рівня змінних витрат; проведення ефективної податкової політики; використання методів прискореної амортизації. Можна стверджувати, що стійкий фінансовий стан, віднесення підприємства до високого класу кредитоспроможності, зростання доходів від основної діяльності, позитивна

кредитна історія та довгострокове співробітництво з кредитними організаціями дозволяє суб'єкту господарювання в подальшому успішно поєднувати власну політику фінансування відтворення основних засобів і оборотних коштів з можливістю подальшого рефінансування і здешевлення позик. У ТОВ «Ювас-Трейд» залишається збитковим продаж товарів і послуг, оскільки підприємство формувало валовий збиток у 2019-2021 рр. і чистий дохід від реалізації не покривав собівартість реалізованої продукції. Показник валового прибутку знаходиться у чисельнику К6 - показники покриття боргу валовим прибутком та К17- показники покриття фінансових витрат валовим прибутком, тому для покращення рівня кредитоспроможності потрібно постійно моніторити за валовим прибутком.

8. Обґрунтовано оптимізацію кредитних ресурсів підприємства за критерієм мінімальної вартості капіталу за варіантом, коли частка власного капіталу – 20% або 25%, частка кредитів банків – 80% або 75%, зобов'язань кредитами за програмою «5-7-9%» - 50% або 45,0%. Переваги залучення ТОВ «Ювас-Трейд» кредитів за Державною програмою «Доступні кредити 5-7-9 %»: знижена відсоткова ставка завдяки компенсації державою, рефінансування заборгованості за кредитами бізнесу в банках України під 0% шляхом надання державної компенсації процентів, отримання кредиту зручними частинами (траншами) з перерахуванням безпосередньо партнерам.

9. Досліджено зарубіжний досвід аналізу та покращення кредитоспроможності підприємства на основі різних системах аналізу: CAMPARI, PARTS, PARSER, 4FC, MEMO RISK, моделей від 3С до 18С. Система CAMPARI складається з character (характер власника, його ділова репутація та імідж, одяг та поведінка підприємців), ability (здатність повернути кредит), means (засоби, наявність бізнес-плану у якому буде описано знання галузі, цільових ринків, конкурентів), purpose (призначення, мета для отримання кредиту), amount (сума кредиту та її економіко-технічне обґрунтування), geraument (наявність умов для погашення, що підтверджується документацією про отримання прибутку у майбутніх періодах), insurance (страхування або розробка резервного плану).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сидор Г. В. Теоретичні аспекти переосмислення сутності кредиту. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник наукових праць*. 2012. Вип. 36. С. 258-264.
2. Ісмаїлов В. Б. Банківське кредитування суб'єктів господарювання в умовах ринкової трансформації економіки України: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.04.01. К., 2006. 18 с.
3. Погріщук Г. Б., Волощук Р. Є. Кредитоспроможність позичальника: зміст і критерії оцінки. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2021. Вип. 17(1). С. 190-204.
4. Положення Національного банку України «Про кредитування» : затв. Постановою Правління Національного банку України від 28.09.1995 р. №246. Втрата чинності: 15.03.2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0246500-95#Text> (дата звернення: 28.09.2021).
5. Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків : затв. Постановою Правління Національного банку України від 06.07.2000 р. №279. Втрата чинності: 31.12.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0474-00#Text> (дата звернення: 28.09.2021).
6. Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями : затв. Постановою Правління Національного банку України від 25.01.2012 р. №23. Втрата чинності: 03.01.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0231-12#Text> (дата звернення: 28.09.2021).
7. Прянишникова М. В. Узагальнення підходів до трактування сутності поняття «кредитоспроможність». *Наукові праці НДФІ*. 2019. №2 (87). С. 67-75.
8. Caplinska A., Tvaronavicienè M. Creditworthiness place in credit theory and methods of its evaluation. *Entrepreneurship and sustainability issues*. 2020. Vol. 7. №. 3. Pp. 2542-2555.

9. Аверкина М.Ф., Октисюк Є.В. Моделювання кредитоспроможності клієнт. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 39. С. 267-272
10. Головка О. Г., Губарєв О. О., Пономарьова А. Ю. Удосконалення управління кредитоспроможністю підприємств. *Modern Economics*. 2020. № 21(2020). С. 52-58.
11. Крутова А. С., Кащена Н. Б. Теоретико-методичні аспекти аналізу кредитоспроможності підприємства. *Проблеми економіки*. 2017. № 1. С. 211-216
12. Джеджула В. В. Сучасні методичні підходи до оцінювання кредитоспроможності підприємства. *Мукачівський державний університет. Економіка і суспільство*. 2016. № 7. С. 290 – 293
13. Овчелупова О. М. Оцінка кредитоспроможності позичальників комерційного банку: напрямки підвищення якості інформаційно-аналітичного забезпечення. *Сучасний стан наукових досліджень та технологій в промисловості*. 2020. № 3. С. 106-114.
14. Халатур С. М., Кравченко М. В., Карамушка Д. К., Козир Е. В. Комплексна експрес-методика оцінки кредитоспроможності сільськогосподарських підприємств з урахуванням рівня їх економічного розвитку. *Економіка та держава*. 2021. № 10. С. 37–42.
15. Шептуха, О. М., Лаптева А. Ю. Оцінка кредитоспроможності позичальника за допомогою дискримінантного аналізу. *Економіка, фінанси, право*. 2020. N 6. С. 25-28.
16. Маркович Т. Г. Аналіз кредитоспроможності суб'єкта господарювання-експортера із застосуванням теорії нечітких множин. *Ефективна економіка*. 2019. № 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7243> (дата звернення: 04.02.2023)
17. Гуськова В. Г., Бідюк П. І. Аналіз кредитоспроможності позичальників кредитів за допомогою логістичної регресії. *Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія : Інформатика, кібернетика та обчислювальна техніка*. 2017. № 2. С. 54-59

18. Коцераба Н. В. Оцінка кредитоспроможності підприємства–позичальника на основі показників фінансової звітності. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2020. № 7-8. С. 111-119.

19. Гуськова В. Г., Бідюк П. І. Оцінювання кредитоспроможності позичальників кредитів методами інтелектуального аналізу даних. *Системні дослідження та інформаційні технології*. 2019. № 2. С. 31–48.

20. Маркович Т. Г. Розвиток експрес-аналізу кредитоспроможності підприємств-експортерів на основі методу нечіткої логіки. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2019. №2(43). С. 55–60.

21. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку проведення оцінки фінансового стану потенційного бенефіціара інвестиційного проекту, реалізація якого передбачається на умовах фінансової самокупності, а також визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій, обслуговування якої здійснюватиметься за рахунок коштів бенефіціара» від 14.07.2016 р. № 616 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1095-16#Text> (дата звернення: 04.12.2022)

22. Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: Постанова Національного банку України; Положення, Перелік, Вимоги, Коефіцієнти від 30.06.2016 № 351 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text> (дата звернення: 04.12.2022)

23. Ковальчук Н. О., Паскар М. О. Удосконалення методик оцінки рівня кредитоспроможності вітчизняних підприємств. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. № 11. С. 91-94.

24. Казак О. О., Дворецький Д. Ю. Сучасні імперативні тренди аналізу кредитоспроможності позичальників банку. *Ефективна економіка*. 2021. № 6. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8991> (дата звернення: 05.02.2023).

25. Горбач Л. М., Каун О.Б. Ринок фінансових послуг : навчальний посібник / Л.М. Горбач,. К.: Кондор, 2006. 436 с.

26. Ювас-Трейд. URL: https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/company_details/36477164/ (дата звернення: 04.12.2022)
27. Ювас-Трейд. URL: <http://uvas.kiev.ua/> (дата звернення: 04.12.2022)
28. Товариство з обмеженою відповідальністю «Ювас-Трейд». URL: <https://clarity-project.info/tenderer/36477164> (дата звернення: 04.12.2022)
29. Нагайчук В. В. Напрями покращення кредитоспроможності підприємств. *Економіка. Управління. Інновації. Серія : Економічні науки*. 2017. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2017_1_9 (дата звернення: 04.12.2022)
30. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T063480> (дата звернення: 04.12.2022)
31. Зміни до програми «Доступні кредити 5-7-9%»: підтримка посівної кампанії та активація підприємництва. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/zmini_do_programi_dostupni_krediti_5-7-9_pidtrimka_posivnoi_kampanii_ta_aktivatsiia_pidpriemnitstva-3374 (дата звернення: 04.12.2022)
32. Доступні кредити 5-7-9%. URL: <https://www.oschadbank.ua/credit/579> (дата звернення: 24.12.2022)
33. Кремень О. І., Колос В. І., Кремень В. М., Дементович Б. Р. Оптимізація структури капіталу підприємства. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2022. №1. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-1-7854> (дата звернення: 24.12.2022)
34. Гриджук І. А., Зубко Т. Л. Особливості оцінки фінансово-майнового стану підприємства комунального господарства. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. Серія : Економіка та менеджмент*. 2018. № 16. С. 50-57.
35. Фролов С. М., Виговська Н. Г. , Дзюба В. В. Фінансова політика щодо формування оптимальної структури капіталу корпорацій. *Економіка, управління та адміністрування*. 2021. № 2. С. 85-90

36. Квасницька Р., Мрозовський Я. Януш Критеріальні підходи до формування оптимальної структури капіталу підприємства. *Modeling the development of the economic systems*. 2021. № 2. С. 12-18.

37. Семенов А. Г., Плаксюк О. О., Ярошевська О. В. Ефективне управління структурою капіталу акціонерного товариства. *Вісник економічної науки України*. 2010. № 2 (18). С. 137–144.

38. Григораш Т. Ф. Середньозважена вартість капіталу: особливості розрахунку в Україні та у світі. *Бізнес Інформ*. 2016. № 11. С. 281-286.

39. Кредити для бізнесу. URL: <https://www.oschadbank.ua/credits-msb> (дата звернення: 14.01.2023)

40. Campari: preparing a business bank loan application. URL: <https://www.workspace.co.uk/content-hub/business-insight/campari-preparing-a-business-bank-loan-application> (дата звернення: 14.01.2023)

41. Kousayri H. Creditworthiness standards between theory and practice (a field study on the syrian commercial bank in Lattakia). URL: <https://ssrn.com/abstract=3591460> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3591460> (дата звернення: 14.01.2023)

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

		КОДИ	
			01
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Ювас - Трейд"	Дата (рік, місяць, число)	за ЄДРПОУ 36477164
Територія	46.13 Діяльність посередників у торгівлі деревиною,		за КАТОТТГ ¹
Вид економічної діяльності	будівельними матеріалами та санітарно-технічними виробами		за КВЕД
Адреса, телефон	М. КИЇВ, ВУЛ. СІМ'Я СОСНІНИХ, БУД. 3		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.**

Форма N 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	19	18
первісна вартість	1001	48	48
накопичена амортизація	1002	29	30
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	8452	8 230
первісна вартість	1011	10565	10288
знос	1012	2113	2058
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	2	2
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	8473	8 250
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	241	253
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	41	21
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	6	8
з бюджетом	1135	21	47
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	29	42
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	46	21
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	2	5
Усього за розділом II	1195	386	397
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	8 859	8 648

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1648	1648
Капітал у дооцінках	1405	1904	1904
Додатковий капітал	1410	-49	-49
Резервний капітал	1415	27	27
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-1398	-1481
Неоплачений капітал	1425	( )	( )
Вилучений капітал	1430	( )	( )
Усього за розділом I	1495	2132	2050
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	393	393
Довгострокові кредити банків	1510	1125	113
Інші довгострокові зобов'язання	1515	3	3
Довгострокові забезпечення	1520	126	135
Цільове фінансування	1525		5204
Усього за розділом II	1595	1647	5848
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	3928	231
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	26	1
товари, роботи, послуги	1615	748	274
розрахунками з бюджетом	1620	28	27
у тому числі з податку на прибуток	1621		20
розрахунками зі страхування	1625	12	2
розрахунками з оплати праці	1630	32	26
Поточні забезпечення	1660	214	128
Доходи майбутніх періодів	1665	14	13
Інші поточні зобов'язання	1690	78	45
Усього за розділом III	1695	5080	750
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700		
Баланс	1900	8 859	8648

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Юнас - Трейд"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Територія		за ЄДРПОУ	36477164
Вид економічної діяльності	46.13 Діяльність посередників у торгівлі деревною, будівельними матеріалами та санітарно-технічними виробами	за КАТОТГГ ¹	
Адреса, телефон	М. КИЇВ, ВУЛ. СІМ'Я СОСНІНИХ, БУД. 3		
		за КВЕД	

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.**

Форма N 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	18	14
первісна вартість	1001	48	48
накопичена амортизація	1002	30	34
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	8230	9 106
первісна вартість	1011	10288	11347
знос	1012	2058	2241
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	2	172
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	8250	9 291
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	253	212
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	21	18
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	8	10
з бюджетом	1135	47	37
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	42	34
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	21	17
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	5	32
Усього за розділом II	1195	397	360
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	8 647	9 651

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1648	-1648
Капітал у дооцінках	1405	1904	1696
Додатковий капітал	1410	-49	-66
Резервний капітал	1415	27	27
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-1481	-1326
Неоплачений капітал	1425	( )	
Видучений капітал	1430	( )	
Усього за розділом I	1495	2050	1980
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	393	342
Довгострокові кредити банків	1510	113	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	3	758
Довгострокові забезпечення	1520	135	166
Цільове фінансування	1525	5204	5415
Усього за розділом II	1595	5848	6680
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	231	150
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	1	305
товари, роботи, послуги	1615	274	276
розрахунками з бюджетом	1620	27	6
у тому числі з податку на прибуток	1621	20	4
розрахунками зі страхування	1625	2	5
розрахунками з оплати праці	1630	26	25
Поточні забезпечення	1660	128	131
Доходи майбутніх періодів	1665	13	6
Інші поточні зобов'язання	1690	45	86
Усього за розділом III	1695	750	991
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	8 648	9651

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Ювас - Трейд"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Територія	46.13 Діяльність посередників у торгівлі деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічними виробами	за ЄДРПОУ	01
Вид економічної діяльності	46.13 Діяльність посередників у торгівлі деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічними виробами	за КАТОТТГ ¹	36477164
Адреса, телефон	М. КИЇВ, ВУЛ. СІМ'І СОСНІНИХ, БУД. 3	за КВЕД	

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.**

Форма N 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	14	11
первісна вартість	1001	48	48
накопичена амортизація	1002	34	37
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	9106	8 969
первісна вартість	1011	11347	11347
знос	1012	2241	2378
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	172	169
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	9291	9 148
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	212	210
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	18	24
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	10	279
з бюджетом	1135	37	67
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	34	18
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	17	48
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	32	35
Усього за розділом II	1195	360	682
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	9 651	9 830

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1648	1648
Капітал у дооцінках	1405	1696	1554
Додатковий капітал	1410	-66	-66
Резервний капітал	1415	27	27
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-1326	-1122
Неоплачений капітал	1425	( )	
Вилучений капітал	1430	( )	
Усього за розділом I	1495	1980	2041
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	342	342
Довгострокові кредити банків	1510	0	275
Інші довгострокові зобов'язання	1515	758	663
Довгострокові забезпечення	1520	166	195
Цільове фінансування	1525	5415	5318
Усього за розділом II	1595	6680	6793
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	150	1
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	305	377
товари, роботи, послуги	1615	276	355
розрахунками з бюджетом	1620	6	39
у тому числі з податку на прибуток	1621	4	9
розрахунками зі страхування	1625	5	15
розрахунками з оплати праці	1630	25	70
Поточні забезпечення	1660	131	92
Доходи майбутніх періодів	1665	6	6
Інші поточні зобов'язання	1690	86	37
Усього за розділом III	1695	991	996
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1700		
	1900	9 651	9830